

Lesník 1

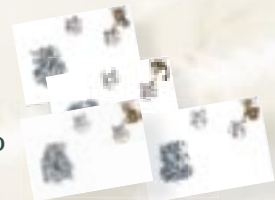
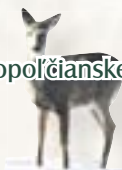
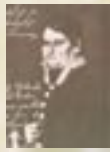
ČASOPIS ZAMESTNANCOV S. P. LESY SR BANSKÁ BYSTRICA, január 2006

**Téma mesiaca:
Jozef Dekret Matejovc**

JOZEF
DEKRET

- 2** **Obsah**
- 3** **Spýtali sme sa...**
Editorial
Téma mesiaca: Jozef Dekret Matejovic
- 4** **O pamäti národa**
Pamätníky Jozefa Dekreta Matejovic
- 6** **Spomienka na sté výročie úmrtia Jozefa Dekreta Matejovic**
Čo nám bráni v nasadzovaní nových technológií?
- 8** **Efektívne narábanie so zásobami dreva - hľadanie a nachádzanie riešení**
- 9** **Vyhodnotenie dotazníkov**
Potleskom to nekončí
- 10** **Vzniklo Národné lesnícke centrum**
Za okrúhlym stolom v tvare obdĺžnika
Škola práce
- 11** **Webová stránka v novom kabáte**
Odhalenie pamätníka obetiam lesov
- 12** **Dozorná rada š.p. LESY SR**
- 13** **Pozvánka: Kalamita v Tatrách srdcom a rozumom**
- 14** **Les ako výsledok práce so svetlom**
Dnes z OZ Košice
- 16** **Jeleník bielochovstý v Topoľčianskej zvernici**
Nezabudli!
- 17** **Levické poľovnícke dni**
Na tému prípravy a organizácie Levických poľovníckych dní sa s predsedom organizačného výboru Ing. Dušanom Krajniakom, riaditeľom Odštepneho závodu v Leviciach zhováral člen redakčnej rady Ing. Jozef Hikl
Z jednání III. sjazdu Českomoravské myslivecké jednoty
Predsedou ČMMJ byl zvolen Ing. Jaroslav Palas
- 18** **Ľudia a lesy: „Poriadok trime švet...!“**
Lesnícky rod Pohlyovcov
- 20** **Lesné hospodárstvo v Estónsku**
Deň lesnej pedagogiky v Topoľčiankach
Je nás stále viac!
- 21** **Mladé svište aktívne**
Žarnovickí lesníci garantmi úspešného projektu
- 22** **Vďaka všetkým, ktorí boli pri tom**
Spracovanie kalamity z novembra 2004 v názoroch, pripomienkach a hodnoteniach
Najvyšší lesník v Lesoch SR: „Zvládli sme to.“
Rozhovor s rozvojom – technickým riaditeľom Jánom Štefánikom
- 23** **Ľudia prestali rozumieť slovu nedá sa**
Zaujímali nás aj názor priamo z prevádzky. Preto sme vyspovedali niektorých riaditeľov kalamitných i vypomáhajúcich závodov. Tým, ktorí mali po 19.novembri najviac hlavu v smútku, sme položili nasledujúce otázky...
- 26** **Svetlá a tieň spolupráce so zahraničnými partnermi**
Slovenská kalamita a zahraničné firmy. Bez tohto spojenia by sa štátnemu podniku LESY SR určite nepodarilo tak rýchlo a kvalitne spracovať novembrovú kalamitu. Na druhej strane kalamita na Slovensku firmám spoza hraníc umožnila zlepšiť si ich hospodárske výsledky. Nás zaujímali názory predstaviteľov aspoň troch z nich na spoluprácu s lesníkmi zo š.p. LESY SR, na to, čo v nej hodnotia pozitívne a čo negatívne.
- 27** **Biela stopa**
Od myšlienky k realizácii
Nová sociálno - prevádzková budova na expedičnom sklade v Tornali
- 28** **Pozvánka: Navštívte OZ Čadca**
- 29** **Karlovi Vinšovi**
Prečo mám rád les
- 30** **Právne okienko**
Do vašej knižnice
- 31** **EFOL 2005 - päť medailí pre Slovensko**
- 32** **Uveríte?**
Križovka
- 33** **Poľovnícky receptár**
Filatelistické okienko
- 34** **Pre deti**
- 35** **Životné jubileá**
- 36** **Stromček pod stromček**
412 stromčekov pre 125 Detských domovov

Spýtali sme sa: Ako vnímate odchod Ing. Karola Vinša z postu generálneho riaditeľa LESOV SR?

Ing. IGOR VISZLAI, riaditeľ OZ Revúca

Ťažko sa mi vyjadruje ku skutočnosti, ktorej pozadie nepoznám. Z môjho pohľadu vidím odchod pána generálneho riaditeľa ako veľmi prekvapujúci krok. Možno mi potom chýba jeho dovetok za výrokmi „...pobláznit-presvedčiť-urobiť...“, projekt je odsúdený na úspech...“ Z úspešnej cesty sa neodchádza, ale opakujem, nepoznám pozadie.

Z pohľadu tohoročných volieb je krátky čas na veľké zmeny a dlhý na stagnáciu! (Ešteže aspoň les rastie aj bez politických vplyvov!)

Ing. JAROSLAV POHLY, vedúci Lesnej správy Hrable

Priznám sa, že som pána Vinša nevnímam v najlepšom svetle. Až do chvíle, kým sme ho pred rokom nepožiadali o prijatie vo veci ďalšej existencie LS Hrable. Prekvapila ma jeho schopnosť počúvať názor druhého a vecne argumentovať. Vtedy som si uvedomil, ako nesprávne je posudzovať ľudí podľa vzdialených a skreslených informácií. A dnes mi je úprimne ľúto, že sa pán generálny riaditeľ rozhodol práve takto.

Ing. MILAN BENCO, riaditeľ firmy Rettenmeier Tatra Timber s.r.o.

Odchod pána Vinša z postu generálneho riaditeľa Lesov SR bol pre mňa prekvapením. Obchodná spolupráca medzi firmou Rettenmeier Tatra Timber s.r.o. a Lesmi SR pod vedením Ing. Karola Vinša bola na dobrej a korektnej úrovni. Jeho odchod z postu generálneho riaditeľa Lesov SR nevnímam pozitívne.

doc. Dr. Ing. VILIAM PICHLER, prodekan pre vedeckovýskumnú činnosť, LF TU Zvolen

Odchod Ing. Karola Vinša z postu generálneho riaditeľa štátneho podniku LESY SR z môjho pohľadu potvrdil názor, že medializovaná vnútorná kríza lesného hospodárstva bola v skutočnosti skôr virtuálnou realitou, vytvorenou na objednávku záujmových skupín. Človek z vonkajšieho prostredia a bez lesníckeho vzdelania takúto situáciu mohol len ťažko analyzovať a vyvodit' z nej objektívne závery. Pôvodná predstava o krízovom manažmente tak prešla skôr do polohy oboznamovania sa so zákonitostami LH a postupného pochopenia jeho dynamiky, strategického významu a poslania, ktoré ďalej presahuje rámec výročných správ. Na mieste generálneho riaditeľa štátneho podniku LESY SR by mal preto pôsobiť lesnícky odborník s vysokoškolským lesníckym vzdelaním, s vedecou kvalifikáciou a s intenzívnymi praktickými skúsenosťami v oblasti LH.

Za pozitívum pôsobenia Ing. K. Vinša na pozícii generálneho riaditeľa a jeho manažérsky vklad však považujem veľký dôraz, ktorý on sám a jeho vedenie kládli na prácu s verejnosťou a formovanie verejnej mienky v prospech LH. Tento trend bude potrebné podporovať a využiť na vytváranie priestoru pre etablovanie ďalších zdrojov príjmov pre LH.

Ing. MARIÁN JASÍK, riaditeľ Správy Národného parku Nízke Tatry

Význam mimoprodukčných funkcií lesov trvalo rastie. Mám pocit, že LESY SR práve v posledných 2-3 rokoch tento trend zachytili, čo spájam s osobou pána Vinša a niektorých ďalších členov „jeho tímu“. Fakt, že do vedenia podniku štátnych lesov bol ustanovený „nelesník“, nielen mňa prekvapil a „vystrašil“, no s odstupom času to však hodnotím pozitívne. Zostáva mi len veriť, že aj nové vedenie podniku bude pokračovať v nastúpenom trende a bude sa usilovať o naplnenie verejného záujmu v lesníctve.

Editorial

Milí kolegovia!

Po uplynulých rokoch som sa v januárovom čísle prihovárал všetkým čitateľom v novoročných prihovoroch, ktoré chceli byť vyjadrením mojej viery v úspešný nadchádzajúci rok. Tento prihovor je iný než tie predošlé. Niežby som neveril v úspechy v novom roku.

Koncom januára končí moja misia na poste generálneho riaditeľa š.p. LESY SR. Môj krok je rozhodnutím, ktoré čaká každého manažéra zmeny v momente, keď je prvá etapa obhajovania, presadzovania a implementácie zmien úspešne rozbehnutá. Nie, že by bola práca skončená, ale úspešné výsledky nášho projektu pozorne sledujú nielen naši oponenti, ale aj vlastníci firiem, ktorí majú rovnaký problém ako mali LESY SR ešte pred tromi rokmi.

Viem, že moje pôsobenie na poste generálneho riaditeľa spravádzalo mnoho dôležitých a vážnych rozhodnutí. Všetky boli pripravené a realizované s cieľom strategickú systémovú zmenu, ktorú lesníctvo potrebovalo už pred mnohými rokmi, v dobrej viere a na prospech podniku. Ekonomické ukazovatele sú toho dôkazom: hospodársky výsledok, priemerná mzda a ďalšie parametre hospodárenia ukazujú, že LESY SR sú zdravou, rozvíjajúcou sa spoločnosťou. Som presvedčený, že cesta, po ktorej kráčame, má správny smer a pozitívne zmeny sú nezvratné.

Vinšujem Vám všetkým veľa zdravia a sil do nového roku.

Karol Vinš

Lesník, časopis zamestnancov štátneho podniku LESY Slovenskej republiky Banská Bystrica

Redakčná rada: Ing. Jozef Híkl, Ing. Ján Mičovský, CSc., Ing. Ján Kovalčík, CSc., Ing. Jana Gerová, Bc. Ružena Vaňousová, Bc. František Suchanovský, Ing. Berta Ondrišová, Ing. Jozef Marko, RNDr. Ivan Rusko

Predsedníčka redakčnej rady: Ing. Ivana Špiláková

Výkonný redaktor: Mgr. Peter Gogola, www.lesy.sk; e-mail: gogola@lesy.sk

Rada stálych prispievateľov: Jiří Junek, Ing. Radoslav Lorko, Ing. Igor Vizslai, Ing. Boris Pekarovič, Dáša Pavlovičová, Ing. Jaroslav Kobza, Ing. Jozef Sokol, Jozef Šabo, Ing. Ľuboš Tuřák, Ing. Marcel Fiala, Ing. Ladislav Dochán, Roman Podolinský, Ing. Ján Bulla, Ing. Ľuboš Uhrín, Ing. Marek Tabernaus, Ing. Peter Patay, Ing. Štefan Beňa, Ing. Ján Vavrek, Dušan Dávid, Ing. Jozef Staško, Rudolf Halák

Náklad: 1300 výtlačkov

Foto 1. strana obálky: Mgr. Peter Gogola

Adresa redakcie: Námestie SNP č.8, 975 66 Banská Bystrica, Tel.: 048/434 42 78, Fax: 048/434 41 91

Grafická úprava a tlač: Národné lesnícke centrum, T. G. Masaryka 22, 960 92 Zvolen

Ctiť si významné osobnosti národa patrí k prejavom jeho kultúrnosti a vyspelosti. My, Slováci, sme po tejto stránke akosi menej pamätliví, čo nám ku cti rozhodne neslúži. Veď stačí sa porovnať s Čechmi, Maďar-

mi, Angličanmi a je jasné, že Slovač je vo svojej historickej pamäti ešte stále poddanský prikrčená. A nie že by sme významné osobnosti nemali – len tak spakruky spomeniem polyhistora Mateja Bela, vynálezcu Jozefa Murgaša, maliara Martina Benku, vynálezcu Štefana Baniča, maliara a zakladateľa pop-artu Andyho Warhola, básnika Pavla Országha – Hviezdoslava, astronóma, letca a zakladateľa našej štátnosti Milana Rastislava Štefánika. Čo meno – to veľikán minimálne európskeho formátu. Ale zrada – médiá sú plné pseudocelebrití! Tupé tváričky, prázdne hlavičky. Ako možno očakávať, že mládež bude poznať najväčších Slovákov, keď sa

(azda okrem učebníc) nestretne ani so zmienkou o tom, že vôbec existovali? Aj preto sme pre prvé číslo Lesníka v tomto roku vybrali ako tému mesiaca **Jozefa Dekreta Matejovics**, zakladateľa moderného slovenského lesníctva. 18. januára uplynulo 165 rokov od jeho smrti. V minulom roku sa v niekoľkých týždenníkoch objavila čitateľská anketa o stovku najväčších Slovákov. Ani v jednej sa nespomínal Dekret Matejovics. Prekvapivé? Skôr smutné.

Mimochodom, v Banskej Bystrici, v meste, kde Jozef Dekret Matejovics žil i umrel, nemáme po ňom pomenované námestie, ulicu ani park. Banská, vystri sa! ●

Peter GOGOLA

Pamätníky Jozefa Dekreta Matejovics

Július BURKOVSKÝ

Jozef Dekret Matejovics, rodák z čiernobalockej osady Dobroč (12.7.1774) patril medzi najuznávanejších lesníckych odborníkov na prelome 18. a 19. storočia. Významne prispel k zveľadeniu baníctvom a hutníctvom zdevastovaných lesov na Hornom Pohroní. Novátorské metódy, ktoré uplatňoval, obsiahli široký okruh činností (umelé zalesňovanie, pestovanie lesa, hospodárna ťažba a využívanie dreva, zdokonaľovanie evidencie a ochrany lesa, sociálne reformy), svojim významom presiahli obvod jeho pôsobnosti a stali sa základom pre usporiadané obhospodarovanie lesov v celej krajine. Z viacerých miest, na ktorých pôsobil, patrí medzi najvýznamnejšie pôsobenie v Brezne vo funkcii lesného pojazdného (1808 – 1814) a najmä v Banskej Bystrici vo funkcii komorského lesmajstra (1814 – 1837). Zomrel v Banskej Bystrici (18.1.1841), kde je aj pochovaný. Vyjadrením úcty súčasnej i minulých generácií lesníkov k tomuto poprednému lesníkovi je viacero pamätníkov nachádzajúcich sa na rôznych miestach súvisiacich s jeho životom a činnosťou.

DOBROČ PRI ČIERNOM BALOGU

Pamätná tabuľa na priečelí budovy stojacej na mieste rodného domu Jozefa Dekreta Matejovics vznikla z iniciatívy lesníckeho historika Ing. Jozefa Urgelu, CSc. Oválnu tabuľu, autorom ktorej je kremnický výtvarník Imrich Fodor, finančne za-

bezpečilo bývalé Lesnícke, drevárske a poľovnícke múzeum (LDPM) v Antole. Odhalená bola v júli roku 1974 pri príležitosti 200. výročia narodenia Jozefa Dekreta Matejovics.

ČIERNY BALOG

Pamätník Jozefa Dekreta Matejovics pri budove OZ Čierny Balog v podobe žulového bloku, do ktorého je osadený bronzový reliéf jeho tváre a stále aktuálny odkaz „Zachovajme lesy potomstvu“ vznikol z iniciatívy lesníckeho historika Ing. Jozefa Urgelu, CSc. a s finančným zabezpečením LDPM v Sv. Antone. Autorom pamätníka je kremnický výtvarník Imrich Fodor. Slávnostné odhalenie pamätníka sa uskutočnilo v júli roku 1974 pri príležitosti 200. výročia narodenia Jozefa Dekreta Matejovics.

BREZNO

Pamätná tabuľa na budove okresného úradu na Námestí generála M. R. Štefánika č. 34 (bývalý piaristický kláštor a gymnázium), v ktorom Jozef Dekret Matejovie navštevoval v rokoch 1780 – 1787 ľudovú školu a nižšie piaristické gymnázium. Pamätnú tabuľu odhalili v roku 1966, na ktorý pripadá 125. výročie úmrtia Jozefa Dekreta Matejovie.

DOLNÝ JELENEC

Tento pamätník, ktorý je kultúrnou pamiatkou, sa nachádza na úpätí brala v Dolnom Jelenci pri Starých Horách. Vyhotovili ho podľa návrhu umeleckého sochára Františka Šidla (F. Sidló), ktorý je súčasne aj autorom bronzového reliéfu s poprsím Jozefa Dekreta Matejovie. Kamenárske práce na travertínovej

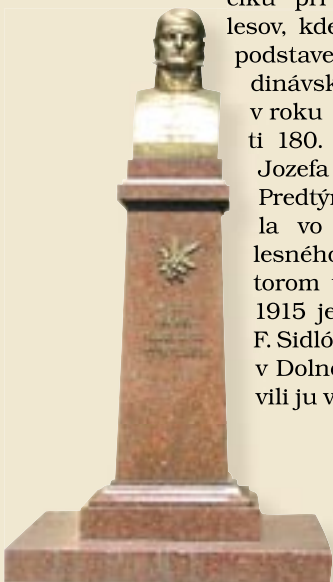

obrube zabezpečil Dezider Schwarz z Budapešti. Pamätník bol slávnostne odhalený 16.9.1913, čiže je najstarším pamätníkom Jozefa Dekreta Matejovie. V šesťdesiatych rokoch minulého storočia do skaly vedľa monumentu osadili tabuľu so slovenským textom, ktorý dopĺňa pôvodný maďarský text. V rokoch 2001 – 2002 tento pamätník obnovili a 9.4.2002 ho po úprave znovu otvorili.

BANSKÁ BYSTRICA

• Busta v Národnej ulici

Nachádza sa v parku pri budove štátnych lesov, kde ju umiestnili na podstavec z leštenej škandinávskej žuly (rapakiwi) v roku 1954 pri príležitosti 180. výročia narodenia Jozefa Dekreta Matejovie. Predtým sa nachádzala vo vestibule budovy lesného riaditeľstva. Autorom tejto busty z roku 1915 je umelecký sochár F. Sidló (tvorca pamätníka v Dolnom Jelenci). Obnovili ju v roku 2002.

• Hrob s náhrobníkom v r. k. cintoríne

Dekretov hrob s náhrobníkom, ktorý sa nachádza v banskobystričskom rímskokatolíckom cintoríne, je kultúrnou pamiatkou. Upravili ho v roku 2002. Na liatinovom náhrobku s krížom je uvedený nemecký text:

*Hier ruhet
Joseph Decrett
K. Waldmeister
Des Neusohler
Districtes
Geb: Den 12. Juli 1774
Gest: Den 18. Janer 1841*

• Pamätný kameň v Hornej ulici

Nachádza sa v trávnom pásu neďaleko miesta, kde stál dom, v ktorom Jozef Dekret Matejovie od roku 1814 býval, a tu i v roku 1841 zomrel. Pôvodný dom sa žiaľ nezachoval, pretože ho v roku 1947 asanovali v rámci výstavby terajšej pošty. Pamätný kameň, autorom ktorého je študent Vysokej školy výtvarných umení Richard Seneší, pozostáva z kameného bloku kráľického pieskovca, na ktorom je okrem identifikačných údajov a miesta pre živú sadenicu

uvedený aj Dekretov odkaz „zachovať lesy potomkom“. Pamätný kameň odhalili 23.7.2004 pri príležitosti Dňa stromu 2004 a 230. výročia narodenia Jozefa Dekreta Matejovie, čiže je najmladším z doterajších pamätníkov na túto významnú lesnícku osobnosť.

KOVÁČOVSKÁ DOLINA

V obvode školských lesov TU Zvolen sa nachádza niekoľko pamätníkov významných osobností, ktoré sa zaslúžili o rozvoj lesníckej vedy a praxe na Slovensku. Na začiatku Kováčovskej doliny, povyše

liečebného domu Marína a v blízkosti rybníka stojí pamätník Jozefovi Dekretovi Matejovie, ktorý bol realizovaný podľa návrhu Prof. Ing. Jozefa Sládeka, CSc. Autorom reliéfu zobrazujúceho podobizňu J. Dekreta Matejovie je akademický sochár Ján Miškovič. Pamätník bol odhalený 26.11.1987.

Okrem uvedených pamätníkov Jozefa Dekreta Matejovie sa považuje za živý pamätník zvyšok ním založeného porastu v Starohorskej oblasti a to v lokalite Kohútová pri osade Rybô. Jedná sa o Chránený areál Dekretov po-

rast, ktorý je dnes v Národnom parku Veľká Fatra. Dňa 20.7.1999 pri príležitosti 225. výročia narodenia Jozefa Dekreta Matejovie tu ochrancovia prírody a zamestnanci Lesnej správy Staré Hory umiestnili informačný panel.

Jozef Dekret Matejovie je zahrnutý medzi historické lesnícke osobnosti, zasluhujúce si pozornosť a úctu na „chodníku lesného času“ v Lesníckom skanzene vo Vydrowskej doline pri Čiernom Balogu. Na jeho počesť bola v roku 2004 vydaná poštová známka.

V múzeu čiernohronskej lesnej železnice v Čiernom Balogu sa nachádza expozícia venovaná Jozefovi Dekretovi Matejovie.

Medzi nehmotné pamiatky na Jozefa Dekreta Matejovie patrí pomenovanie Strednej lesníckej školy v Liptovskom Hrádku jeho menom. ●

Ing. Július Burkovský
je emeritný lesník – ochranár

Pozn.: K buste Jozefa Dekreta Matejovie v Národnej ulici v Banskej Bystrici tohto roku pribudne mramorový pilón s vysvetľujúcim textom v slovenskom a anglickom jazyku. LESY Slovenskej republiky tak chcú verejnosti pripomenúť, čím je pre Slovensko tento človek dôležitý a významný.

Spomienka na sté výročie úmrtia Jozefa Dekreta Matejovie

Július BURKOVSKÝ

Prostredníctvom dvoch, dnes už historických fotografií si pripomeňme spomienkové podujatie, ktorým si pred 65 rokmi, dňa 18.1.1941 zamestnanci vtedajšieho Riaditeľstva štátnych lesov a majetkov v Banskej Bystrici a ostatní účastníci uctili pamiatku Jozefa Dekreta Matejovie z príležitosti stého výročia jeho úmrtia, pred pamätníkom v Dolnom Jelenci a na mieste jeho posledného odpočinku v banskobystrickom katolíckom cintoríne. ●

Z iniciatívy podniku LESY SR bola do edičného plánu Slovenskej pošty pre rok 2004 zaradená známka pripomínajúca Jozefa Dekreta Matejovie, významného lesníka, ktorý sa pričínil o obnovu zdevastovaných lesov a položil základy usporiadaného lesného hospodárenia v našej krajine. Známa bola slávnostne inaugurovaná na Dni stromu v Lesníckom skanzene vo Vydrovskej doline v júli toho istého roka.

Čo nám bráni v nasadzovaní nových technológií?

Ján ŠTEFÁNIK

...alebo prečo zaostávame
v technickom rozvoji...

„Kto vlastne rozhoduje o technológiách ťažbovo-výrobného procesu a aký je skutočný stav v š.p. LESY SR (LSR)“, to je otázka, ktorou by som rád začal toto krátke zamyslenie sa na tému nasadzovania moderných ťažbových technológií.

V súčasnosti sa v rámci transformácie štátneho podniku LESY SR mechanizačné prostriedky počnúc od malej mechanizácie, cez traktory, nákladné autá a odvozné súpravy, dostávajú do vonkajšieho prostredia. Cez prenájom, resp. predaj sa ukončuje outsourcing (vyčleňovanie činností podniku do externého prostredia, ktoré sú následne zabez-

Veľmi tvrdo povedané – kone by boli, ale niet kočíšov a to isté platí pri lanovkách, kde chýba kvalitná obsluha a operátori.

pečované dodávateľským spôsobom). Vznikajú nové subjekty a postupne sa vytvára dodávateľské prostredie. Celý tento proces je značne diferencovaný podľa regiónov a OZ. Technické vybavenie dodávateľov prác je v prevažnej miere rovnaké a vychádza z klasických technológií výroby surových kmeňov, resp. krátených surových kmeňov. Tie sa v ďalšom výrobnom procese spracovávajú na MES, v menšej miere na OM. Taká je teda terajšia ponuka dodávateľských prác v ťažbovej činnosti. Prevláda motomanuálna technológia, a to prevažne s fyzicky staršou a morálne zastaranou technikou (UKT, LKT), ktorú dopĺňajú kone.

Je možné skonštatovať, že ponuka dodávateľov prác, a to prevažne živnostníkov, väčšinou prevyšuje potrebu, ale nie je to vyvážené na všetkých OZ. Existujú i regióny, kde je nedostatok lesnej techniky a dodávateľov prác. Absolútne ab-

sentuje ponuka konských záprahov. Podobne je to aj u lanoviek. Veľmi tvrdo povedané – kone by boli, ale niet kočišov a to isté platí pri lanovkách, kde chýba kvalitná obsluha a operátori.

Tento stav, a to aj napriek doteraz vlastným kapacitám LSR, š.p., pretrváva posledných 10 – 15 rokov. Iná ponuka, myslím tým novú lesnú

techniku, na trhu dodávateľov prác v Slovenskej republike neexistuje, prípadne je skôr výnimkou.

Kto alebo čo teda v praxi rozhoduje o použití konkrétnej technológie? Na úrovni LS určuje ťažbovú technológiu predovšetkým vedúci LS spolu s technikom pre ťažbu dreva a lesníkom, teraz OLH. Na OZ je to maximálne ťažbár. To je jedna strana mince. Tou druhou je skutočnosť, že pri výbere je rozhodujúca najnižšia cena a v podstate tá technológia, ktorá je aktuálne v ponuke na príslušnej LS (OZ).

Pri plánovaní, akú technológiu použiť, by sa malo vychádzať z návrhu OLH, a to konkrétne na JPRL. Návrh by mal rešpektovať kalkuláciu nákladov a mal by predovšetkým zohľadňovať potreby porastu s ohľadom na predpis LHP a pestovný cieľ a navrhnuté pestovné postupy. Zároveň je potrebné, aby bol v súlade s plánom obchodu z pohľadu špecifikácie sortimentu a časovej potreby.

Klasické technológie a ich vývoj z pohľadu lesníckej prevádzky je ďalšou problematikou, ktorej by som sa chcel dotknúť. Nechcem zachádzať do minulosti, ani hodnotiť uplatnenie jednotlivých technológií v lesníckej výrobe. Na to sú povolanejší. Z pohľadu dnešnej doby a technického rozvoja by sme museli

priznať i chyby, ktoré sa stali. Taký je však život. Celú túto, dnes už históriu, v najväčšej miere ovplyvnilo nasadenie výkonných univerzálnych kolesových traktorov a hlavne špeciálnych lesných kolesových traktorov, nákladných áut a odvozných súprav (zo začiatku s klasickými navijakmi a postupne s HR). Čím ďalej lepšie

parametre tejto lesnej techniky spolu s technickým vybavením MES v rozhodujúcej miere diktovali smer v ťažbovo-výrobnom procese. V 80. rokoch 20. storočia sme podľa môjho názoru v tomto smere nezaostávali za vyspelou lesníckou Európou. Žiaľ, nezachytili sme trend, založený na prísnejších ekonomických pravidlách, ktorý sa postupne udomácnil v severných štátoch, ale aj v Rakúsku a Nemecku a ďalších vyspelých západných krajinách. Netreba zabudnúť ani na uplatňovanie rúbaňového hospodárskeho spôsobu so systémom vekových tried, čo malo tiež svoj podiel na uplatňovaní technológií. Ale to je už iná problematika.

Na záver ešte čosi k „spracovaniu kalamity z 19. 11. 2004 a použitým technológiám v ťažbovo - výrobnom procese“. Na príklade uvedenom na obrázku pri spracovaní kalamity so stavom k 31.10. 2005 je najlepšie vidieť, aké typy lesnej techniky boli nasadené a aké podiely predstavujú jednotlivé technológie.

Nebyť kalamity, možno by to bolo ešte výraznejšie v prospech klasiky. Nechcem tým povedať, že povedzme podiel harvesterových a lanovkových technológií je jediným kritériom na posúdenie technickej a technologickkej vyspelosti. Klasické technológie sa taktiež zdokonaľujú a majú a aj budú mať svoje nezastupiteľné miesto v ťažbovo - výrobnom procese. Je však ťažko pochopiteľné, prečo sme v porovnaní s okolitými

vyspelými lesníckymi krajinami až tak zaostali.

A ja mám niekoľko odpovedí, či skôr zdôvodnení. Chcem upriamiť pozornosť na jeden obyčajný fakt a to, ako môžeme tento nepriaznivý stav zmeniť hneď teraz. Mám na mysli to, ako chceme (alebo nechceme) využiť to, čím disponujeme už dnes. LESY Slovenskej republiky, š.p. (OZLT) majú jeden harvesterový uzol, jednu integrovanú lanovku MOUNTY 4000+, 10 výkonných lanoviek typu Larix. A nakoniec, ešte je tu aj 6 ks štiepkovačov v Stredisku Biomasa.

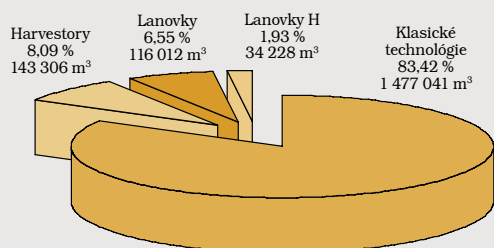
Ďalej by som chcel poukázať na to, ako diametrálne rozličné sú predstavy o nasadení tejto špičkovej techniky u jednotlivých OZ, ktoré hospodária v podobných podmienkach. Niekde je to samozrejme, inde nie. Viem, nemáme ucelený systém vychádzajúci z geoinformatiky, za pomoci ktorého by sa ľahšie navrhovali ťažbovo-dopravné technológie včítane sprístupňovania porastov. Táto úloha sa priebežne rieši. Ešte významnejšiu rolu tu však zohráva známa pravda, že rozhodujúci je ľudský faktor. Je zarážajúce a prinajmenšom nepochopiteľné,

Je zarážajúce a prinajmenšom nepochopiteľné, že pri cca 3,5 mil.m³ ročnej ťažby nevieme využiť to minimum z modernej lesnej techniky, čo máme.

že pri cca 3,5 mil.m³ ročnej ťažby nevieme využiť to minimum z modernej lesnej techniky, čo máme. V tejto súvislosti je preto namieste otázka, či sa vôbec oplatí v našom podniku ďalej investovať. Po odpovedí netreba chodiť do cudziny, stačí sa pozrieť na jeden OZ na východnom Slovensku a zistíme, že nie ihličnaté, ale listnaté prebierky z vlastnej iniciatívy a bez pomoci GR vedia spracovať k svojej spokojnosti a bez výhovoriek. A čo na záver? Možno im len gratulovať... ●

Žiaľ, nezachytili sme trend, založený na prísnejších ekonomických pravidlách, ktorý sa postupne udomácnil v severných štátoch, ale aj v Rakúsku a Nemecku a ďalších vyspelých západných krajinách.

...mám na mysli to, ako chceme (alebo nechceme) využiť to, čím disponujeme už dnes...

Stav spracovania kalamity k 31. 10. 2005

Efektívne narábanie so zásobami dreva - hľadanie a nachádzanie riešení

Jana GEROVÁ

„Chceme vás aj dnes presvedčiť, že je za nami, ale i pred nami systematická práca, ktorá má jasný cieľ

- vybudovať z LESOV Slovenskej republiky modernú firmu“. To boli úvodné slová generálneho riaditeľa Ing. Karola Vinša,

ktorými otvoril v poradí už 4. seminár, ktorý v roku 2005 usporiadal náš podnik v rámci budovania dobrých vzťahov s tzv. nárokovými skupinami. Ako sám poznamenal, výraz „nárokové skupiny“ je len doslovným prekladom pojmu používaného v anglickom či nemeckom jazyku a rád by privítal, keby niekto prišiel s lepším návrhom. Takže, milí čitatelia, ak vám niečo „spásonosné“ napadne, sem s tým!

Kohože sme to teda pozvali a čo sa skrýva pod tým tajuplným názvom „nárokové skupiny“? Celej akcie sa zúčastnilo 75 zástupcov z radov našich obchodných partnerov, ale i predstavitelia štátnej správy, odborných lesníckych inštitúcií, stredného i vysokoškolského školstva, MP SR, ochranárskych organizácií a prišli i naši kolegovia z TANAP-u.

Na podujatí s názvom „PLÁNOVANIE A VYUŽÍVANIE ŤAŽBOVÉHO FONDU V LESOCH SR, š.p.“, ktoré sa uskutočnilo 30.11.2005 v Hoteli Kasikády v Sielnici, odzneli po prvýkrát

prezentácie viacerých prednášajúcich z rôznych inštitúcií. Pozvanie prijal projekt TU vo Zvolene prof. Ing. L. Scheer,

CSc., ktorý sa venoval problematike zisťovania zásob drevnej hmoty v porastoch, pričom spomenul teoretické východiská i praktickú realizáciu. Ako sa zmienil, posledným trendom v danej oblasti sú snímokovo-terestrické odhady zásob dreva. Po ňom s príspevkom vystúpil špecialista Lesoprojektu Zvolen Ing. K. Burgan s témou stanovenia výšky ťažby a tvorby LHP na obdobie decénia v kontexte platnej legislatívy. „Nehladajme možnosti len v obnovnej ťažbe, ale zamyslime sa aj nad objemom predrubnej ťažby“, to boli jeho slová, ktoré isto stoja za úvahu.

Na neho naviazal rozvojovo-technický riaditeľ š.p. LESY SR Ing. J. Štefánik, ktorý zastrešil oblasť tvorby ročných plánov ťažieb v podmienkach LESOV SR, š.p. Dotkol sa i nového prístupu k jednotnej sortimentácii a korektného poznania zdrojov dreva v porastoch. „Dovoľte mi slávnostne oznámiť, že boxerský súboj v majstrovstvách š.p. LESOV SR medzi výrobou v červenom rohu a obchodom a logistikou v modrom, sa v roku 2005

konal naposledy“. Tak uviedol svoj príspevok obchodný riaditeľ Ing. Dávid Németh, v ktorom sa venoval nasledujúcim témam:

- nová softwarová podpora plánovania ťažieb a predaja dreva,
- kritériá bonitácie zákazníkov,
- možnosti posúdenia efektivity ťažby a jej usmernenia podľa dopytu odberateľov dreva – nástroj na dosiahnutie vyváženého vzťahu medzi potrebami lesa a požiadavkami zákazníkov.

Sériu prednášok zakončil riaditeľ Správy NAPANT-u Ing. M. Jasík a téma „Mŕtve drevo a jeho význam pre lesný ekosystém“.

Záverečné slovo ako vždy patrilo generálnemu riaditeľovi Ing. K. Vinšovi, ktorý sa s účastníkmi seminára rozlúčil týmito slovami: „Uzavreli sme etapu, kedy š.p. LESY Slovenskej republiky boli papierovou firmou. I dnešné pre-

...jasný cieľ – vybudovať z LESOV Slovenskej republiky modernú firmu...

...boxerský súboj v majstrovstvách š.p. LESOV SR medzi výrobou v červenom rohu a obchodom a logistikou v modrom, sa v roku 2005 konal naposledy...

zentácie ukázali, ako široký je pohľad do lesa a požiadavky, ktoré sú na lesníkov kladené“. ●

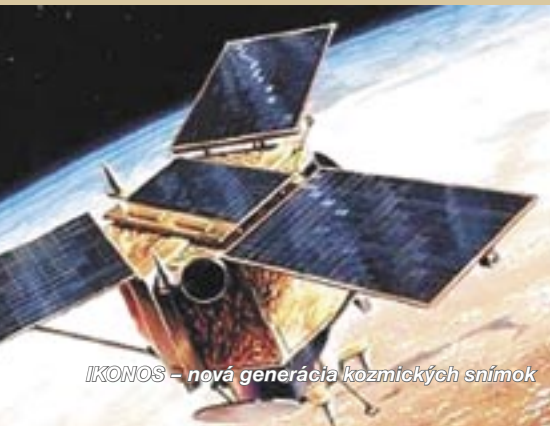

Rektor TU Prof. Ján Tuček hovorí, Ing. Karol Vinš pozorne počúva. Platilo to však aj naopak.

Vyhodnotenie dotazníkov

S cieľom získania spätnej väzby sme požiadali účastníkov seminára o vyplnenie krátkeho dotazníka. Z uvedených odpovedí vyplynulo, že v 41% priebeh seminára naplnil ich očakávania. Temer 48% účastníkov bolo čiastočne spokojných s informáciami, ktoré im boli poskytnuté. Približne 11% z nich odišlo bez pocitu uspokojenia a chýbalo im viacej komplexných a aktuálnych informácií k odprezentovaným témam. Z prezentácií, ktoré na tomto podujatí odzneli, najviac zaujali tie „podnikové“ – Ing. D. Németha a Ing. J. Štefánika. A akými podnikmi súvisiacimi s témou seminára by sa mal štátny podnik LESY SR zaoberať? Tak napr. serióznou debatou o prerozdelení odbytu dreva vo vzťahu k voľnému trhu, urovnaním ročného plánu objemu zásob, diskusiou o možnosti ťažby atď.

Jeden z účastníkov vyslovil želanie, aby sme v podobných aktivitách naďalej pokračovali. To je aj naším cieľom, a preto sa i v roku 2006 budeme naďalej snažiť komunikovať s okolím, ktoré nás obklopuje. Veď nikto z nás nežije vo vzduchu-prázdne... ●

IKONOS – nová generácia kozmických snímok

Potleskom to nekončí

Jozef MARKO

Takmer dvestomiestna poslucháreň v hlavnej budove Technickej univerzity vo Zvolene je plná. študenti dokonca posedávajú a postávajú na bočných schodoch. V prekúrenej miestnosti nikto počas prezentácie generálneho riaditeľa LESOV SR nedrieme. Milé prekvapenie – mladí ľudia pozorne počúvajú. Akoby hltali každé slovo, akoby hneď premýšľali o tom, čo pre nich daná informácia znamená. Iba jedna „kočka“ v najvyššom rade usilovne odpisuje domácu úlohu od suseda, potenciálne zamilovaný párík v dolnej časti posluchárne sa rozptyľuje pravdepodobne nevinnými narážkami.

Karol Vinš vysvetľuje, že LESY SR mladých potrebujú. Veď za uplynulé roky po sklamaníach z veľkého množstva uskutočnených a neefektívnych organizačných zmien mnoho perspektívnych lesníkov z podniku odišlo. Nová lesnícka krv, ktorá má pomôcť pri modernizácii slovenského lesníctva, dnes sedí v univerzitných laviciach a pýta sa napríklad ústami piataka Petra Lukáča: „Čím nás chcete dotiahnuť k spolupráci? Ako nás chcete motivovať? Ako chcete dosiahnuť lepšie finančné ohodnotenie vašich zamestnancov?“ Šéf štátnych lesov odpovedá protiotázkou: „Čo nám môžete ponúknuť? Otázka neznie tak, že by vedenie nechcelo lepšie finančne ohodnotiť prácu lesníkov. My dnes hľadáme odpoveď na to, ako vytvoriť dostatok zdrojov, aby boli lesníci lepšie zaplatení.“

Šéf LESOV SR poodhaľuje študentom ako sám hovorí, „zázrak termínu

procesné riadenie v praxi a pavučinu schémy fungovania najväčšieho lesníckeho podniku u nás“. Prekvapuje ich matrixovým a priliehavým „Je rozdiel poznať cestu a ísť po nej.“ Prezentované výsledky, zámery, argumenty, ale i odpovede na položené otázky zjavne mladé auditorium zaujmú. A možno aj presvedčia, že vedenie štátneho podniku cestu k vybudovaniu modernej firmy skutočne pozná. Aby však mohlo po nej aj kráčať „potrebujeme vaše mozgy“, adresuje študentom hlavné poslanstvo stretnutia vedúci Odboru riadenia ľudských zdrojov Ivan Rusko.

Prednášková sieň sa vyprázdňuje po spontánnom potlesku, ktorým spravidla niečo končí. Následné kon-

Prvák Pavol Peniaško kladje fundovane svoju otázku.

štruktívne rokovanie vedenia Lesov SR a Technickej univerzity o konkrétnych formách spolupráce naznačuje, že týmto potleskom naopak môže niečo novo a lepšie začať. Bolo by to výborné pre všetky zainteresované strany a pre slovenské lesníctvo vôbec. ●

Vzniklo Národné lesnícke centrum

Peter GOGOLA

1. januára 2006 vzniklo zlúčením zvolenského Lesníckeho výskumného ústavu, Lesoprojektu a Ústavu pre výchovu a vzdelávanie pracovníkov lesného a vodného hospodárstva SR **Národné lesnícke centrum (NLC)**. Prvý pracovný rok novej organizácie slávnostne otvorili 10. januára v aule Technickej univerzity vo Zvolene.

Ako povedal minister pôdohospodárstva Zsolt Simon, ktorý sa na otvorení zúčastnil, „...**spojením intelektuálnych kapacít, databáz a technológií troch doterajších lesníckych inštitúcií vzniknú podmienky nielen na efektívnejšie zabezpečovanie požadovaných úloh, ale vytvorí sa priestor aj pre nové rozvojové aktivity. Vznik centra bude prínosom predovšetkým pre vlastníkov a užívateľov lesov**“.

Podľa Júliusa Novotného, ktorý je poverený vedením centra, „**cieľom splynutia troch organizácií do jednej je najmä integrácia kapacít a zlepšenie spolupráce, keďže**

predtým všetky vykonávali podobné činnosti“. Dôležitou úlohou je tiež zníženie rozpočtu, ktorý v roku 2005 bol celkovo 250 miliónov Sk, pričom asi polovicu tvoril príspevok štátu. Rozpočet na tento rok sa znížil takmer o desatinu a predstavuje približne 230 miliónov Sk.

Činnosť centra by sa v budúcnosti mala orientovať výlučne na lesnícky výskum, poradenstvo, vzdelávanie pracovníkov lesného hospodárstva a poskytovanie informácií o lesoch. V oblasti výskumu a vzdelávania vidí J. Novotný veľké možnosti získavať prostriedky najmä z fondov Európskej únie.

Pod NLC prejde aj všetkých približne 530 zamestnancov pôvodných organizácií. Aj keď J. Novotný nepripustil v priebehu roku hromadné prepúšťanie, uviedol, že k redukcii pracovných miest dôjde. Celkový počet zamestnancov centra však bude podľa jeho slov závisieť najmä od množstva prostriedkov, ktoré sa im podarí získať z neštátnych zdrojov. ●

Škola práce

Eva GABOVIČOVÁ

„Opakovanie je matka múdrosti“ toto dávne porekadlo si už vedenie Odštepneho závodu (OZ) Považská Bystrica osvojilo a zorganizovalo ďalšiu Závodnú školu práce pre svojich technicko-hospodárskych zamestnancov. **Dňa 28. novembra 2005** v priestoroch rekreačného strediska Podskalšie sa uskutočnilo informatívno-odborné školenie, ktorého sa zúčastnilo 53 technicko-hospodárskych zamestnancov, z toho 42 z vonkajšej prevádzky (vedúci LS, pestovatelia, ťažbári, OLH, lesníci) a 10 z ústredia OZ. V úvode riaditeľ odštepneho závodu **Ing. Dušan Chudovský** zdôraznil dôležitosť odovzdávania odborných informácií smerom z OZ na lesnú správu, k OLH a lesníkom. Poukázal na nutnosť pravidelného opakovania vnútropodnikových pravidiel a smerníc dôležitých pre plynulý chod lesnej prevádzky. Vedúci úsekov a referenti OZ prezentovali rôzne témy, ako napr. Zákon o lesoch 326/2005 – zmeny, ekonomicko-právne normy, pracovné náplne OLH-lesník, nepovolené zásahy do LPF, vstupy na pozemky, ochrana prírody – obmedzenia (POZMAP), zamestnávanie živnostníkov a BOZP, technologické protokoly, biomasa, certifikácia, obchodné zmluvy a sortimentácia drevenej hmoty s názornými ukázkami na ES.

Na záver môžeme skonštatovať, že takéto školenie malo význam z hľadiska získania nových odborných a pracovných poznatkov a zopakovania si čiastočne už zabudnutých pravidiel a smerníc, ktoré prevádzkoví zamestnanci potrebujú pre výkon svojej práce. ●

*Ing. Eva Gabovičová
je personalista OZ Považská Bystrica*

Za okrúhlym stolom v tvare obdĺžnika

Peter GOGOLA

Tretie stretnutie zamestnancov s generálnym riaditeľom Ing. Karolom Vinšom sa uskutočnilo vo štvrtok **8. decembra 2005** v Reštaurácii Bašta v Banskej Bystrici. Vzhľadom na počet účastníkov stretnutia nebolo možné sa zmestiť za okrúhly stôl, a preto spoločnosť stolovala za obdĺžnikovým stolom. Ale zámer stretnutia – pohovoriť si ako rovný s rovným – sa tvarom stola nenarušil.

Na stretnutí sa zúčastnil **Lubomír Marko** z OZ Levice, **Ing. Ivan Paluš** z OZ Čadca, **Miloslav**

Brašeň st. z OZ Kriváň, **Ing. Martin Fecko** z OZ Prešov, **Ing. Jozef Sokol**, **Ing. Jozef Paulenka**, **Peter Paučo**, **Ján Kalamár** a **Jozef Kocúr** z OZ Rimavská Sobota. Prevažia lesníkov z „listnatých“ závodov nasmerovala diskusiu na „južné“ témy, ale na pretras prišiel aj systém odmeňovania, náhrad za používanie motorových vozidiel a termín vzniku akciovej spoločnosti. ●

Webová stránka v novom kabáte

Peter GOGOLA

Internet ako moderný komunikačný nástroj sa dostáva stále viac do popredia záujmu verejnosti. I keď Slovensko v porovnaní s rozvinutými krajinami stále zaostáva vo využívaní tejto formy komunikácie, rozvoj našej ekonomiky dáva nádej, že tento hendikep časom prekonáme.

Internetová stránka je jedným z efektívnych spôsobov komunikácie s verejnosťou. Preto je dôležité, aby informácie na stránke boli aktuálne a dizajn oku lahodiaci. Pri porovnaní s internetovými stránkami iných lesníckych firiem sme dospeli k názoru, že tej našej stránke by prospela zmena. Rozhodli sme sa v spolupráci s Katedrou nábytkového dizajnu Drevárskej fakulty Technickej univerzity vo Zvolene vypísať pre študentov súťaž. Očakávali sme, že mladé hlavy nás prekvapia

novými, originálnymi nápismi. Výsledkom bolo sklamanie – do súťaže sa prihlásili len piati študenti a ich návrhy boli nevýrazné, bez nápadu. Našťastie sme úplnou náhodou získali kontakt na mladého dizajnéra Daniela Vígľaského. Keď sme si pozreli jeho už zrealizované návrhy internetových stránok, bolo nám jasné,

nia a schvaľovania čiastkových návrhov. Po niekoľkých mesiacoch práce sa zrodila definitívna podoba dizajnu stránky.

Súčasná podoba našej internetovej stránky bola zavedená koncom leta. Zásadnou zmenou oproti

že sme našli toho pravého. Nastalo obdobie intenzívnych diskusií, pripomienkova-

predchádzajúcemu dizajnu je fakt, že má vlastne štyri rôzne podoby. Ich farebnosť vychádza z farieb prírody a mení sa podľa ročných období. Ďalšou novinkou sú piktogramy – tlačidlá. Namiesto klasických políčok s textom sú piktogramy pomocou k názornejšiemu dizajnu a intuitívnej orientácii na stránke.

Po uskutočnení zmeny dizajnu prichádza na rad ďalšia, nemenej náročná úloha: aktualizácia obsahu. Zásadným nedostatkom našej stránky je nesúlad stránok jednotlivých odštepných závodov. Líšia sa rozsahom, kvalitou, mnohé i farbou, typom a veľkosťou písma. V blízkej budúcnosti bude potrebné zjednotiť kvalitu týchto stránok – vzorom môže byť stránka OZ Považská Bystrica.

Naším cieľom je, aby www.lesy.sk bola stránkou s aktuálnymi informáciami a príjemným dizajnom. Aby si na nej každý mohol nájsť to, čo potrebuje – pružný rezervačný systém ubytovacích zariadení, informácie o prírode, o histórii a súčasnosti nášho podniku, výročné správy o hospodárení, podnikový časopis, atď., atď. ●

Odhalenie pamätníka obetiam lesov

Rudolf HALÁK

Klub dôchodcov pri OZ Liptovský Hrádok v spolupráci s vedením OZ a ML Ružomberok odhalil dňa 25. novembra 2005 v Ľubochňanskej doline v lokalite Krátkô pamätnú tabuľu na počesť pamiatky zamestnancov lesov, ktorí tragicky zahynuli pri výkone ťažkého a náročného povolania lesného robotníka.

K zúčastnením sa prihovril predseda Klubu dôchodcov Metod Dzuríš, starosta obce Ľubochňa Ing. Peter Dávidík a jeden z najstarších pamätníkov a znalcov liptovských lesov Ing. Gustáv Myšiak.

Po slávnostných príhovoroch a pietnej spomienke za zvuku lesníc pamätnú tabuľu odhalil Ing. Alojz Bereta z OZ Liptovský Hrádok. ●

Rudolf Halák je personalista na OZ Liptovský Hrádok

Foto: autor

Dozorná rada š.p. LESY SR

Ing. Igor Olajec

Narodený 2.1.1965 v Žiari nad Hronom.

Stredoškolské vzdelanie: Stredná lesnícka technická škola v Banskej Štiavnici.

Vysokoškolské vzdelanie: Lesnícka fakulta Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene.

Profesná kariéra:

1990 - 1998 Odborný referent, pracovník Lesného úradu a Okresného úradu v Žiari nad Hronom. Vedúci oddelenia lesného hospodárstva v rokoch 1996 až 1998.

1998 - 1999 Odborný špecialista Združenia štátnych lesných podnikov v Banskej Štiavnici.

1999 - 2000 Odborný referent Sekcie lesníckej Ministerstva pôdohospodárstva SR.

2001 - 2004 Hlavný štátny radca - vedúci samostatného oddelenia poľovníctva a ochrany prírodného prostredia a riaditeľ Odboru štátnej správy lesného hospodárstva a poľovníctva na Ministerstve pôdohospodárstva SR.

V súčasnosti pracuje ako riaditeľ Vysokoškolského lesníckeho podniku Technickej univerzity vo Zvolene.

Bc. František Suchanovský

Narodený 31.3.1952 v Lendaku.

Stredoškolské vzdelanie: Stredné odborné učilište lesnícke v Bijacovciach.

Vysokoškolské vzdelanie: Ekonomická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Profesná kariéra:

1969 - 1970 Pracovník Správy TANAP-u v Tatranskej Lomnici.

Od roku 1970 pracovník štátnych lesov, ktoré mali za toto obdobie množstvo rôznych názvov a rôznu organizačnú štruktúru. Zastával rôzne pracovné pozície.

V súčasnosti pracuje ako vedúci Odboru MTZ na generálnom riaditeľstve š.p. LESY SR v Banskej Bystrici. Je prvým podpredsedom Odborového zväzu Drevo, les, voda v Bratislave, predsedom Združenia závodných výborov Odborového zväzu Drevo, les, voda v š.p. LESY SR a predsedom základnej organizácie uvedeného odborového zväzu pri generálnom riaditeľstve š.p. LESY SR.

Ing. Ján Beňa

Narodený 6.2.1946 v Nitre.

Stredoškolské vzdelanie: Stredná lesnícka technická škola v Liptovskom Hrádku.

Vysokoškolské vzdelanie:

Lesnícka fakulta Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene.

Profesná kariéra:

1972 - 1988 Projektant, vedúci referent ekonomiky práce a vedúci oddelenia racionalizácie a normovania práce Západoslovenských lesov v Bratislave.

1989 - 1991 Riaditeľ Lesného závodu v Bratislave.

1991 - 1992 Zástupca vedúceho majetkovo - právneho odboru podnikového riaditeľstva Západoslovenských lesov v Bratislave.

1992 - 1996 Lesný závod Piešťany, neskôr riaditeľ Lesného závodu Trenčín.

1997 - 1999 Výrobnotechnický námestník na podnikovom riaditeľstve Západoslovenských štátnych lesov v Bratislave.

1999 - 2003 Vedúci Odboru Riadenia lesníckych činností na generálnom riaditeľstve š.p. LESY SR.

Od roku 2003 je riaditeľom Odštepného závodu š.p. LESY SR v Trenčíne.

Ing. Miroslav Engler

Narodený 8.8.1945 v Slanej Lehote, okres Poltár.

Stredoškolské vzdelanie: Stredná lesnícka škola v Banskej Štiavnici.

Vysokoškolské vzdelanie: Lesnícka fakulta Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene.

Profesná kariéra:

1968 - 1979 Mechanizátor, neskôr technolog a od roku 1973 vedúci prevádzky na Lesnom závode Beňuš.

1979 - 1989 Ekonomický námestník a neskôr výrobný námestník riaditeľa Lesného závodu Čierny Balog.

Od roku 1989 pracuje na pozícii riaditeľa Odštepného závodu š.p. LESY SR v Čiernom Balogu.

Ing. Jozef Herud

Narodený 9.7.1957 v Oravskej Polhore.

Stredoškolské vzdelanie: Stredná lesnícka technická škola v Liptovskom Hrádku.

Vysokoškolské vzdelanie: Lesnícka fakulta Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene.

Profesná kariéra:

1976 - 1977 Lesník na Lesnej správe Oravská Polhora, Lesný závod Námestovo.

1982 - 1987 Samostatný prevádzkový inšpektor pre ochranu lesa, poľovníctvo a poľnohospodársku výrobu, pracovník oddelenia riadenia výroby na Lesnom závode v Námestove.

1988 - 1991 Vedúci oddelenia riadenia výroby na Odštepnom lesnom závode Námestovo.

1991 - 1993 Vedúci oddelenia neštátnych lesov na OLZ Námestovo.

1993 - 1999 Vedúci Lesnej správy Slaná voda.

Od začiatku roka 2000 je vo funkcii riaditeľa Odštepného závodu š.p. LESY SR v Námestove.

Ing. Jozef Kulan

Narodený 9.6.1958 v Humennom.

Stredoškolské vzdelanie: Stredná lesnícka

ka technická škola v Prešove.

Vysokoškolské vzdelanie: Lesnícka fakulta Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene.

Profesná kariéra:

1982 Technik výroby na Lesnej správe Zámotov, Lesný závod Vranov nad Topľou.

1983 - 1984 Technik výroby na Lesnej správe Vehech, LZ Vranov.

1985 - 1990 Samostatný odborný technický pracovník na útvere technickej prípravy výroby na ústredí LZ Vranov.

1990 - 1997 Vedúci útvaru riadenia výroby na ústredí LZ Vranov.

1998 - 2003 Prevádzkový inšpektor Správy lesov Vranov, Lesy Prešov, š.p., neskôr vedúci Odboru pozemkového, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva na Okresnom úrade vo Vranove a potom vedúci rovnakého odboru na Krajskom úrade v Prešove.

2004 - 2005 Poverený prednosta a neskôr prednosta Krajského lesného úradu v Prešove.

V súčasnosti pracuje ako vymenovaný dočasný prednosta Krajského lesného úradu v Prešove.

Ing. Julian Tomašík

Narodený 1.1.1954 v Zubrohlave.

Stredoškolské vzdelanie: Stredná všeobecnovzdelávacia škola v Námestove.

Vysokoškolské vzdelanie: Lesnícka fakulta Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene.

Profesná kariéra:

1977 - 1980 Projektant na ústredí Východoslovenských štátnych lesov v Košiciach.

1980 - 1985 Samostatný projektant VsŠL.

1985 - 1988 Vedúci projektant VsŠL.

1988 - 1991 Vedúci Odboru projekcie VsŠL.

1992 Riaditeľ podniku Východoslovenské štátne lesy.

1993 Pracovník Odboru správy majetku na Magistráte mesta Košice.

1993 - 2005 Riaditeľ a konateľ Mestské lesy Košice, s.r.o.

V súčasnosti je riaditeľom

a predsedom Predstavenstva Mestské lesy Košice, a.s.

Ing. Sylvia Bock

Narodená 12.6.1970.

Stredoškolské vzdelanie: Gymnázium v Komárne.

Vysokoškolské vzdelanie: Obchodná fakulta Ekonomickej univerzity v Bratislave.

Profesná kariéra:

1993 - 1994 Referent ekonomického oddelenia ČSAD, š.p. Dunajská Streda.

1994 - 2003 Všeobecná úverová banka, a.s. pobočka Dunajská Streda, kde pracovala postupne ako:

- vedúca obsluhy,
- vedúca odboru peňažného hospodárstva,
- odborný komerčný pracovník - devízový špecialista.

Od roku 2003 je predsedníčkou Predstavenstva a riaditeľkou spoločnosti VERITEL, a.s. Bratislava, ktorá sa zaoberá zabezpečením realizácie projektu oddľžovania zdravotníckych zariadení a zdravotných poisťovní.

Ing. Milan Varchola

Narodený 1.8.1962 v Sobranciach.

Stredoškolské vzdelanie: Gymnázium v Sobranciach.

Vysokoškolské vzdelanie:

Chemicko - technologická fakulta Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave.

Profesná kariéra:

1985 - 1990 Vedúci Oddelenia plánu Východoslovenských mliekarní.

1990 - 1994 Vedúci Oddelenia právnických osôb na Ústrednom daňovom riaditeľstve v Košiciach.

1994 - 1995 Ekonóm v spoločnosti Global Trade, s.r.o.

1995 - 1998 Ekonóm v spoločnosti METAL SPED, s.r.o.

1998 - 2001 Ekonóm spoločnosti Internationale Spedition, a.s.

2001 - 2004 Ekonóm v spoločnosti SHP Harmanec, a.s.

V súčasnosti pracuje ako ekonóm v spoločnosti ECO-INVEST, a.s. ●

Lesník L. Alcnauer (vpravo) zanietene vysvetľuje, riaditeľ OZ Košice P. Jakab pozorne počúva.

Zaujímavé bolo stretnúť sa aj s vedúcim LS Margecany J. Skurkom (vľavo) a pestovateľom K. Gedeonom.

Dnes z OZ Košice

Les ako výsledok práce so svetlom

Jozef MARKO

Aj laik sa pri pohľade z vlaku na imisiami zdevastované porasty v okolí Krompách zachmúri a pochopí, že štátni lesníci na OZ Košice zápasia predovšetkým s problémami, ktoré im spôsobujú kalamity. Veď oslabené porasty ľahšie podliehajú aj podkôrníkovej a veternej kalamite. Nenadarmo bol už v 80-tych rokoch v Margecianskej oblasti vyhlásený stav mimoriadneho ohrozenia lesov, zaktualizovaný v roku 2004, ktorý zaväzuje lesníkov ťažiť iba poškodenú ihličnatú drevnú hmotu. Za jedenásť mesiacov 2005 predstavoval objem celkovej ťažby odštepného závodu viac ako 230 tisíc kubíkov, z toho pripadlo na ihličnatú kalamitu 153 tisíc kubíkov dreva. Teda 66 percent...

Veci sú predsa jasné!

Sedím v kancelárii riaditeľa OZ Košice Ing. Pavla Jakaba a po chvíli rozhovoru začínam rozumieť tomu, že vrásky na jeho tvári zďaleka nemajú na svedomí iba kalamity. „Pribúdajú nám krádeže dreva. Za rok 2003 zloději ukradli niečo vyše 140 kubíkov v trhovej hodnote 270 000 korún, o rok neskôr to bolo už viac ako 400 kubíkov za 1 435 000 korún! Od januára do októbra 2005 nám zmizlo 360 kubíkov. Horšie je, že nejde iba o drobné krádeže, ktorými si zvyknú priliepať prevažne Rómovia. Množia sa veľké zlodějčiny za okolo pol milióna korún, miznú nám počas nich hlavne cenné sortimenty. Nedávno napríklad na Jasovsku padli zlodějom za obeť duby s priemerom jeden meter až meter tridsať,“ konštatuje P. Jakab. V tejto súvislosti ho však trápi ešte niečo a zjavne sa mu to nehovorí ľahko: „Je mi ľúto, že za niektorými prípadmi sú podozrenia, aj potvrdené, že zlodějom napomáhajú informáciami naši ľudia. S dvoma sme sa museli práve z tohto dôvodu už rozlúčiť.“ Východne Slovensko podľa informácií z odštepných závodov trápi problém krádeží viac ako zvyšok krajiny.

A zatiaľ nepomáha ani snaha lesníkov efektívnejšie spolupracovať s políciou. Nehovoriac už o slabej možnosti práva u nás.

Právo a spravodlivosť dostáva podľa P. Jakaba poriadne na frak aj v osem rokov ťahajúcej sa kauze Slanské vrchy, s.r.o. Trebišov verus LESY SR. Ide v nej o veľa. Veď v hre je 8 000 hektárov lesa v hodnote 2,3 mld. Sk! Mám pocit, že veľkosti tohto štátneho majetku, ktorému hrozí, že ho štát stratí, zodpovedá aj miera rozhorčenia riaditeľa košického závodu: „Je až okaté, že tento štátny majetok bráni iba hrstka ľudí, ktorá pozná celú genézu kauzy, bez pomoci štátnej správy, prokuratúry a súdov. Im akoby nezáležalo na ochrane majetku, na objektívnom posúdení predložených dokladov a dôkazov, výpovedí svedkov a potomkov grófa Karolyiho. Veci sú pritom tak jasné! Vtedajšie zákony neumožňovali darovať majetok nenarodenej osobe! Som presvedčený, že máme nie sto, ale tisícpercentnú pravdu. Preto chodím a presviedčam kompetentných, aby rozhodovali objektívne. Stojí ma to veľa času a energie. Zatiaľ bezvýsledne. Ale nevzdávame sa.“

Lesníci už nerobia sudcov

Na Lesnej správe Margecany, ku ktorej bola pripojená výmera bývalej Lesnej správy v Smolníku a je

tak jednou zo šiestich lesných správ po organizačných zmenách na OZ Košice, na riaditeľa a mňa už čaká vedúci Ing. Juraj Skurka. Z jeho rozprávania o radoch a starostiach práce s ľuďmi z neslávne známej hladovej doliny ma zaujalo, že živnostníci – dodávatelia prác v ťažbe a pestovaní lesa – už nepracujú jednotlivo, ale v partiách. „Predtým sa každý z nich pozeral len na tú svoju robotu a lesník bol nútený robiť medzi nimi sudcu. Teraz je zadefinovaný výkon č. 123 a my platíme partie podľa toho, čo je pripravené na odvozných miestach,“ s uspokojením hovorí J. Skurka. Iste, aj tu je problém s výškou náhrad za používanie osobných motorových vozidiel na služobné účely. Aj tu by uvítali objektívne stanovený paušál. A ešte niečo by lesníkov z Margecany potešilo. „Podľa nás by bolo najlepšie, keby každý mal svoj počítač. Stane sa totiž, že niekto sa snaží „dobehnúť“ počítač, vypne kontrolu a vyrobí „koninu“. Zdanlivo mu to prejde a my na správe žijeme štyri dni v domnienke, že uzávierka je v poriadku. Chyba sa ale ukáže pri zohrávaní údajov zo všetkých správ na ústredí závodu a my máme problém,“ ťažká si J. Skurka. Mne sa skôr vidí, že riešenie tohto problému nie je v tom, aby mal každý svoj PC. Stačí, ak budú mať prístup k technike iba tí, ktorí sú s ňou ochotní a schopní pracovať korektne a zodpovedne.

Ale nechcem poučovať. Pravdupovediac, radšej sa nechávam poučiť. Hlavne od tých, ktorí už dokázali, že svoju prácu robia nielen profesionálne, ale aj so zanietением v hlave a srdci. Preto ma veľmi poteší informácia, že ďalšou zástavkou mojej reportážnej cesty bude Lesný obvod Smolnícka Osada, na ktorom „kraľuje“ svojimi vedomosťami, prístupom a skúsenosťami pri uplatňovaní výberkového spôsobu hospodárenia lesník Ladislav Alcnauer. Sadáme s riaditeľom Jakabom do

Mohutná jedľa vo výberkovom lese sa týči k nebu ako pomník citlivej práce lesníkov.

služobnej Octavie. Do Formanu pred nami nasadajú Ing. Skurka a pestovateľ Ing. Konštantín Geleon. Vychádzame z Margecian a radostné očakávanie mi kalí pohľad na jednu zo zátok Ružinskej priehrady. Je preplnená odpadom! Šokujúci obraz – dôsledok ľudskej bezohľadnosti a ľahostajnosti. Majú s ňou skúsenosti aj košíckí lesníci. „Ľudia sypú „bordel“ nielen do vody, ale aj do lesa. Za bieleho dňa, z idúceho auta, kdekoľvek vedľa lesnej cesty. A my si nedokážeme s týmto nešvárom poradiť,“ hromzí P. Jakab. Zvyšok cesty za vzorovou ukážkou výberkového lesa preberáme spolu viaceré témy – možnosti využitia harvestorov a nevyhnutnosti rekonštrukcie lesných ciest. Ale mňa stále máta to, čo som videl v Ružine. A je mi smutno. Veľmi smutno.

Priemysel by sa mal prispôsobiť lesu a nie naopak!

Všetky chmúrne myšlienky zaháňa ďalšie stretnutie. Lesník L. Alcnauer a odborný lesný hospodár Ing. František Písařík ma vedú do porastov v lokalite Tri duby. Videli ich a obdivovali už odborníci nielen zo Slovenska, ale aj z Francúzska, Švajčiarska, Česka, Rakúska, Poľska a Maďarska. Veková a druhová rozmanitosť lesa, vyvážená etážovitost porastov, životaschopné skupinky smrečkov v spoločnosti mladých, štíhlych bukov a nad tým všetkým majestátne mohutné jedle a smrekovce.

To všetko vo mne vyvoláva obdiv k citlivému uplatňovaniu maloplošných clonných rubov nepravidelných tvarov, skupinovitej a skupinkovitej obnovy, jednotlivého výberu, účelových rubov. Podľa slov L. Alcnauera je praktizovanie týchto

Panoráma časti Voľovských vrchov s prúdko sa zvažujúcou lesnou cestou.

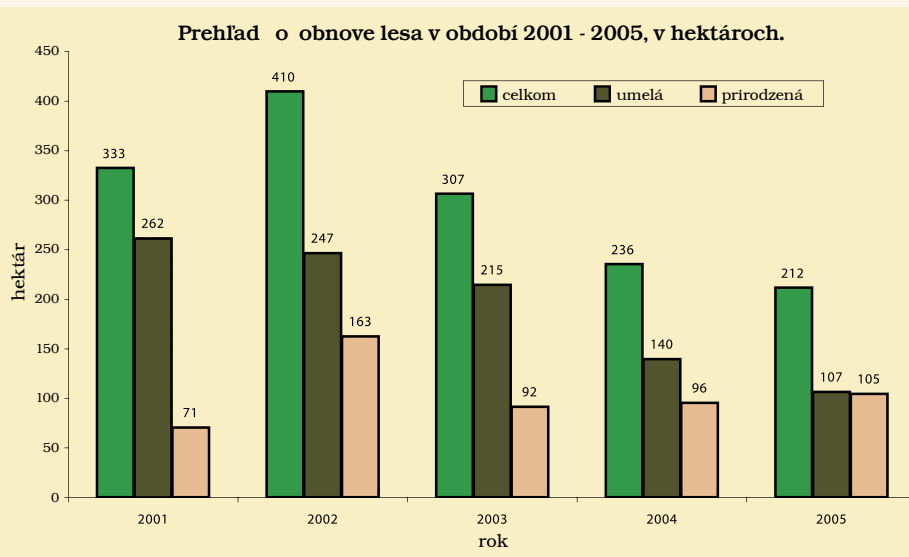
jemných foriem hospodárenia „iba“ výsledkom práce so svetlom. „Rúbe-me stromy, ktoré neprirastajú alebo tie, ktoré síce prirastajú, ale škodia perspektívnejším jedincom. Už dve decéniá tu je výberkový les. Vďaka tomu sme napríklad vyrúbali 63 jedlí, ktoré mali 420 kubíkov. Predstavuje to priemerne viac ako 6,5 m³ na jeden strom. V roku 1994 taxátori zistili priemernú zásobu na hektár 278 kubíkov, o desať rokov neskôr sme priemerkovaním naplno zistili, že priemerná zásoba na hektár je už 358 kubíkov.“ F. Písařík pridáva ďalší zaujímavý fakt. Umelá obnova bola realizovaná iba na 0,15 hektára lesa! Neuveriteľné. Každý lesník si pri troche snahy dokáže spočítať, aké náklady na zalesňovanie tunajší lesníci ušetrili, aký ekonomický efekt znamenajú odprezentované čísla. Navyše sú takto vychovávané porasty ekologicky stabilnejšie a odolnejšie proti škodlivým činiteľom.

A predsa. V našom hlúčiku pri pochôdzke porastmi niekto nesmel hlesne o tom, čo si reálne vyžaduje slovenský trh a drevospracujúci priemysel. L. Alcnauer kontruje: „Priemysel by sa mal prispôsobiť lesu a nie lesu priemyslu!“ Ako rád by som súhlasil, ale v trhovom hospodárstve rozhodujú požiadavky trhu, akokoľvek rôzne motivované a nie srdce lesníka, hoci bijúce na tom pravom mieste. Faktom však je, že prístup

kompetentných štátnych orgánov, ale aj jednotlivých lesníkov k lesu sa mení. Platí to aj v Košiciach, napríklad v ukazovateli podielu prirodzenej a umelej obnovy za uplynulých päť rokov. Stačí sa pozrieť na uverejnený graf z OZ Košice. Ja sa ešte raz pozerám na možno ukážku lesa budúcnosti a dohadujem sa pri rozlúčke s L. Alcnauerom na jarnom stretnutí, pretože som zďaleka nestihol vidieť všetko, čo mi chcel ukázať. Už dnes viem, že prídem rád.

Kalamity a pomníky civilizácie

Kalamitou to začalo, kalamitou to aj končí. Ing. Písařík ma sprevádza do lokality Široká, kde vyčíňal vietor a následne podkorný hmyz. Lesníci tu spracovali 6 000 kubíkov kalamitného dreva, v 30 kusoch lapačov sa im podarilo odchytiť milión jedincov lykožrúta smrekového a lykožrúta lesklého. Dnes tu pri obnove kalamitných porastov podporujú veľmi dobré zmladenie smreka, jedle, buka a na snečných stranách svahov aj borovice. Chlapci, ktorí si zaslúžia uznanie. Ibaže neďaleko, vlastne iba za kopcom je už krompašská fabrika. V jej okolí vidno rozsiahle holiny na hrebeňoch - pomníky civilizácie a nezvládnutej industrializácie tohto drsného kraja, ktorý je ale bez fungujúceho priemyslu odsúdený na živorenie. Zvláštne, zmiešané pocity vyvoláva tento kraj - pocity začarovaného kruhu, v ktorom fungujú najlepšie ako vedia aj naši kolegovia. Vďaka, chlapi a lesu zdar! ●

Odborný lesný hospodár F. Písařík hovorí o zvládnutí kalamity v Širokej.

Slovenskej poľovníckej verejnosti a iste aj milovníkom prírody je tento druh známejší pod predchádzajúcim druhovým názvom - **pasr-nec bielochovtý**, ktorý bol prevzatý z českého poľovníckeho názvoslovia, kde sa používa dodnes. Nový slovenský názov zohľadňuje zaradenie tohto druhu v zoologickom systéme, ale myslím si, že väčšine pozorovateľov toto zviera bude pripomínať skôr zvláštneho srnca ako zvláštneho jeleňa. Dorastá do veľkosti daniela, farbou srsti pripomína srnčiu zver, až na nápadnú bielu masku v tvárovej časti hlavy, okolo očí. Ďalším zvláštnym znakom sú parohy. Kmene sú orientované dopredu a výsady rastú dozadu. Čo sa týka veľkosti

Jeleník bielochovtý v Topoľčianskej zvernici

Jozef ŠABO

parožia, aj najsilnejšie dosahuje veľkosť parožia slabého jeleňa. Pri behu je veľmi nápadný zdvihnutý veľký biely chvost. Keď som po prvýkrát bol pozrieť tieto zvieratá s mojím desaťročným synom Matejom, popísal ich takto: „Ocino veď to vyzerá ako veľká veвериčka s takým menším chvostom“. Detská fantázia nepozná hranice, ale aj tento názor dokumentuje, že chvost je veľmi nápadná časť tela tohto druhu poľovnej zveri.

Pôvodným domovom tohto druhu je Severná Amerika. Tu aj v súčasnosti osídľuje veľké územia USA a Kanady. Do Európy bol prvýkrát privezený z Anglicka v roku 1832. Tento pokus o introdukcii sa nevydaril, ale čoskoro nasledovali ďalšie. Prvá úspešná aklimatizácia sa podarila až grófovi Baunerovi, ktorý v roku 1869 doviezol do Rakúska 22 kusov priamo zo Severnej Ameriky. Je veľmi pravdepodobné, že z tohto chovu pochádzajú všetky jedince chované v súčasnosti v Strednej Európe. Vyše storočnú tradíciu majú chovy jeleníka v Čechách, kde žije vo zverniciach, ale aj vo voľnej prírode.

Do Topoľčianskej zvernice bol po prvý raz dovezený v roku 1935. Koľko kusov bolo dovezených a v ktorej lokalite boli vypustené sa mi nepodarilo zistiť. Z rozprávania bývalých kolegov som sa dozvedel, že krátko po vypustení ulovil jeden kus lesník Kapusta, ktorý si ho pomýlil pravdepodobne so srnčou zverou.

Za tento úlovok dostal údajne pokutu vo výške troch platov. Ďalšie dovezené zvieratá postihol zrejme podobný osud, ale po predchádzajúcej skúsenosti sa už s úlovkom nikto nepochváľal, pre istotu.

Druhý pokus o introdukcii sa uskutočnil o 62 rokov neskôr, v roku 1997. Zo zvernice Sovinec vo Fričoviciach na Morave bolo privedených 6 jedincov, ktoré boli umiestnené v aklimatizačnej zverničke, v areáli Malej zvernice. Zvieratám sa darilo celkom dobre, ale ich ďalší osud v Topoľčiankach ovplyvnili pytliaci. V poľovníckej histórii Topoľčianok pribudol ďalší neúspešný pokus o aklimatizáciu tohto druhu poľovnej zveri.

Po tretíkrát boli jeleníky bielochovté dovezené v roku 2003. Bolo dovezených 6 kusov, z ktorých doteraz prežili 4 jedince. Základnou myšlienkou všetkých pokusov o introdukcii tejto zveri v Topoľčiankach bolo spestriť druhovú skladbu poľovnej zveri v Topoľčianskej zvernici a postupne ponúknuť túto zver aj na poplatkový lov. Jeleník bielochovtý je podľa môjho názoru krásna zver, ale prežívajúce jedince určite nie sú zárukou, že sa v Topoľčiankach vytvorí životaschopná populácia. Ani názory, či tento druh zveri do Topoľčianskej zvernice patrí alebo nie, sa v súčasnosti nezhodujú. ●

Jozef Šabo je referent BTS, PO, O a O, personalista OZ

Foto: autor

Nezabudli!

Igor VISZLAI

vrátený poľovný revír Drienok na lesnej správe Ratková. Nakoľko sa za ten čas zmenil charakter niektorých porastov, odrástli mnohé mladiny a naopak vznikli nové, neodvážili sme sa zorganizovať spoločnú poľovačku na diviaky pre poplatkových hostí, ale riešili sme to personálnou poľovačkou. Na túto sme pozvali aj bývalých zamestnancov správ a ústredia závodu. Až na ojedinelé výnimky prišli všetci aktívni poľovníci a hneď na začiatku nešetřili slovami uznania, že sa na nich celkom nezabudlo. Slávnostným halali sa navodila veľmi príjemná atmosféra a organizácia poľovačky bola výborná. Tri pohony na relatívne malej ploche pri minimálnych presunoch mali svoju dynamiku, pričom si účastníci mohli všimnúť zmeny na porastoch, na ich sprístupnení a zároveň mali možnosť zaspomínať si na pred-

Ani súčasníci na dôchodcov, ani dôchodcovia na svojich nástupcov.

Aj takto by sa dala charakterizovať spoločná akcia, ktorú začiatkom decembra zorganizoval Odštepny závod Revúca pre svojich bývalých aj terajších zamestnancov.

Po štyroch rokoch bol štátnym lesom

Ing. Dušan Krajniak

Levické poľovnícke dni

Jozef HIKL

Na tému prípravy a organizácie Levických poľovníckych dní sa s predsedom organizačného výboru Ing. Dušanom Krajniakom, riaditeľom Odštepného závodu v Leviciach zhovárал člen redakčnej rady Ing. Jozef Híkl:

Pán predseda, popíšte nám stručne, akou hlavnou témou sa budú zaoberať tohoročné Levické poľovnícke dni ?

Levické poľovnícke dni si už za roky trvania získali veľmi dobré meno a sú už trvalou súčasťou kalendára akcií poľovníkov nielen u nás, ale v celej Strednej Európe. Organizátorom sa podarilo naplniť pôvodný zámer, dostať najnovšie vedecké poznatky do každodennej praxe v našich poľných revíroch. Bol to pred rokmi doslova pioniersky počin, začať s takýmto podujatím v okresnom meste, mimo centier poľovníckeho diania. Ukázalo sa však, že keď je chuť a dobrá snaha organizátorov ísť za svojim cieľom, vec sa podarí. Z počiatkovej akcie regionálneho významu naše podujatie prerástlo hranice regiónu a dnes už môžeme povedať, že aj Slovenska. Do Levíc sa na začiatku poľovníckej sezóny ponáhľajú poľovníci z celého Slovenska a krajín Strednej Európy.

Témou tohoročných poľovníckych dní je životné prostredie. Je to téma najvyššou aktuálna, pretože atak človeka na životné prostredie zveri, a zvlášť poľnej zveri, je zo dňa na deň väčší. Zver trpí stresom, nedostatkom potravy, nedostatkom pokoja pre rozmnožovanie a pod. Nemôžeme sa my poľovníci nečinne prizerať a je potrebné robiť v poľných revíroch veľmi konkrétne opatrenia, aby sme tomu zabránili.

Aký je teda program Levických poľovníckych dní ?

Dňa 23. marca 2006 bude slávnostne otvorená výstava Príroda okolo nás, prehliadka videofilmov Hubertlov 2006 a vyhodnotenie výsledkov súťaže Príroda očami detí. Súčasťou výstavy je už tradič-

ná chovateľská prehliadka trofejí okresu Levice za rok 2005.

Nosným bodom programu je odborný seminár s medzinárodnou účasťou „Životné prostredie a poľovníctvo.“

Na aké témy budú hlavné referáty ?

Prednášajúci sa budú zaoberať najmä otázkami zlepšovania životného prostredia poľnej zveri, možnosťami ekologizácie životného prostredia v lesných revíroch i v agrárnej krajine. Aktuálne sú ekologické aspekty vodnej pernatej zveri, iste nie je treba spomínať prečo. Ochránari nás budú informovať o Nature 2000, v systéme subvencií z EU a pod. Veľmi nás trápi v ostatnom období stret zveri s motorovými vozidlami na našich cestách. Ako vidíte, sú to všetko témy nanajvyššou aktuálne a chceme dať priestor nielen referátom, ale aj obsiahlejšej diskusii a prípadné závery chceme čo najskôr aplikovať priamo v teréne.

Aké budú sprievodné akcie ?

Už tradične to bude predaj poľovníckej literatúry, odevov, výstroja, keramiky, skla, výstava a predaj obrazov.

Uvažujete do budúcnosti s rozšírením tohto podujatia ?

Žiaľ v Leviciach sme limitovaní priestormi. Vhodnejší objekt, ako je Dom kultúry v centre mesta zatiaľ nemáme. To nám bráni aj v rozšírení podujatia do ďalších dní.

Limitovaní sme tiež možnosťami vhodného ubytovania. Ale samozrejme, že vo výbere sa s rozširovaním aktivít zaoberáme. ●

chádzajúce roky, keď sme v tomto poľnom revíre úspešne poľovali. Na výrade podľa poľovníckych tradícií a za zvukov lesníc všetci vzdali hold ulovenej zveri. Nasledovalo posedenie pri chutnom poľovníckom guláši a rozprúdila sa intenzívna debata o súčasnosti štátnych lesov, o aktivitách lesného závodu, ale aj o využívaní času dôchodcami. Družnú vravu do neskorých večerných, či skôr skorých nočných hodín prerušilo zatrubenie na odchod domov.

Po doručení výsledkov veterinárnych vyšetrení ulovených diviakov sa vysekalo mäso pre všetkých bývalých zamestnancov závodu, čo pred vianočnými sviatkami padlo naozaj vhod. Mnohé osobné či telefonické poďakovania potvrdili, že cestu na lesný závod či telefónne číslo dôchodcovia nezabudli a ja môžem za nás sľúbiť, že kým budeme mať tú možnosť pozvať ich na takéto a podobné akcie, tiež nezabudneme. ●

Ing. Igor Vizslai je riaditeľom OZ Revúca

Z jednání III. sjezdu Českomoravské myslivecké jednoty

Jiří JUNEK

Předsedou ČMMJ byl zvolen Ing. Jaroslav Palas

Českomoravská myslivecká jednota (ČMMJ) má nové vedení. V sobotu 19.11. 2005 proběhl v Praze III. sjezd ČMMJ. Celkem se zúčastnili sjezdu zástupci 83 okresních mysliveckých spolků, zástupci 5 klubů, 143 delegátů, 63 kandidátů, 12 členů Myslivecké rady a 11 členů Dozorčí rady, zástupci obchodních společností ČMMJ, pozvaní hosté a novináři.

Na sjezdu vystoupil premiér Jiří Paroubek, který pochválil myslivce za jejich práci pro zvěř a jejich úlohu v péči o přírodu a krajinu. Ministr zemědělství Ing. Jan Mládek vyzdvihl významnost myslivosti a zabýval se úkoly a posláním státní správy myslivosti ve vztahu k ČMMJ. Prezident SPZ Ing. Marián Lipka pozdravil všechny účastníky sjezdu a vyslovil se pro zachování nadstandardních vztahů našich partnerských organizací.

Celé jednání na III. sjezdu se neslo v duchu velmi napjaté atmosféry. Vlastní diskuze byla rozdělena do tří samostatných bloků, kde se delegáti jednotlivých okresů vyjadřovali k jednotlivým předkládaným materiálům.

Na sjezdu byly tajnou volbou zvoleny vrcholné orgány ČMMJ – Myslivecká rada a Dozorčí rada. Z 15 členné Myslivecké rady pak byl tajnou volbou zvolen nový předseda, kterým se stal Ing. Jaroslav Palas.

Ve svém úvodním projevu předseda ČMMJ Ing. Jaroslav Palas poděkoval dosavadnímu předsedovi Prof. Ing. Josefu Hromasovi, CSc., přislíbil dbát o rozvoj ČMMJ, slíbil pomoc při stabilizaci obchodních organizací ČMMJ - Interlovu a Pojišťovny Halali. Vyjádřil se pro zachování spolupráce s LČR a VLS a pro pokračování účinné spolupráce s orgány státní správy (zvláště MZe, MŽP). ●

Jiří Junek je šéfredaktorem časopisu Silva Bohemica

Ján Pohly
lesník

Ing. Jaroslav Pohly
vedúci LS

Lukáš Pohly
študent

Lesnícky rod Pohlyovcov

Zastavenie sa na Hrabliach (či v Hrabliach?) môže ľahko inšpirovať k nápadu vyhlásiť súťaž o najzaujímavejšiu budovu podniku. Tunajšia lesná správa sídli v originálnej rozsiahlej drevnici, ktorá bola postavená v roku 1934. Osobitné čaro jej nedodávajú len poctivo pospájané hrady, ale aj samota v údolí Hnilca, na ktorej stojí. V jednote s vonkajškom budovy sú aj jej vnútorné priestory vyznačujúce sa účelnou jednoduchosťou. Je to budova s dušou. A táto nechýba ani jej osadenstvu. Ani nemôže: človek bez zmyslu pre nehmotné hodnoty by v tejto doline asi nevydržal. Jej historický prívlastok „hľadová“ totiž stále nestratil svoju podstatu. Pracovných príležitostí je tu pobiedne, azda najväčším zamestnávateľom je náš podnik.

A práve tu, na LS Hrable, ktorej meno zjavne pripomína časy, keď sa na jarných vodách Hnilca plavilo drevo, sa začína

ďalšia kapitola seriálu „Ľudia a lesy“. Tentokrát však v trochu inom šate. Vďaka podnetnému nápadu Jozefa Marka navštívime postupne viacero lesníckych rodín, u ktorých si štafetový kolík spoločnej profesie podávajú už najmenej tri lesnícke generácie.

Ing. Jaroslav POHLY (1959) je vedúcim LS Hrable, náležajúcej Odštepnému závodu v Košiciach. Jeho otec, lesník Ján POHLY (1928-1989), strávil v tunajšom kraji celú svoju ľudskú i profesionálnu púť. A syn Lukáš POHLY (1986), absolvent SLTŠ v Prešove, práve teraz skladá predpísané skúšky prvého semestra Lesníckej fakulty vo Zvolene.

Úcta k tým, ktorí tu boli v čase pred nami, káže začať od najstaršieho. Zaspomínajte, pán správca, na otca...

Náš rod prišiel na Slovensko z Bavorska niekedy v dobách Belu IV. Dôvodom bolo baníctvo. Tohto remesla sme sa držali dlho - môjho starého otca zasypalo v tunajšej bani a v rodine sa dodnes spomína, ako sa zo závalu dlhé hodiny plazil. Možno to bola scéna podobná tej zo známeho filmu Varuj! Otec však, zdá sa, založil v našej rodine novú tradíciu. Bol lesníkom a v Smolnickej Hute na obvodě Výšiny slúžil od nástupu v roku 1946 stále tomu istému lesu. Menili sa akurát názvy zamestnávateľa: Správa lesného hospodárstva Smolnická Huta, Moldavský lesný priemysel, Lesný závod Smolnická Huta, Lesný závod Smolník a napokon LZ Margecany - LS Mníšek nad Hnilcom. Pozoruhodné je, že takou istou vernosťou ako k lesu sa vyznačoval aj k mame. Spoznal ju ešte v meštianke, kde s ňou sedel v jednej lavici celé štyri roky a takto pri sebe ostali už po celý život...

Nebudeme sa púšťať pod vplyvom štatistiky rozvodovosti do sociologického rozboru manželskej vernosti, no zotrvanie v službe na tom istom úseku by sme azda nemali obísť. Nechýba nám dnes vplyvom ustavičných reorganizácií práve tento druh pracovnej vernosti?

Iste, chýba. Je ideálne, ak lesník pracuje s vedomím, že bude o niekoľko rokov opäť pri tom, keď mu príroda odpovie, či jeho dnešný zásah v lese bol správny a úspešný. Takéto skúsenosti sú neoceniteľné. No tento pohľad by som nedramatizoval, doba sa zmenila a chcieť, aby lesník prežil celý život na

„Poriadok trime švet...!“

Ján MIČOVSKÝ

jednom obvode, tak ako ho prežil otec, je asi nemožné. Skôr si myslím, že ak bude poriadny chlap, poctivý človek a predovšetkým skúsený lesník postavený kdekolvek, dokáže vždy viac ako ten neporiadny, hoc by sme ho aj celý život nechali na jednom obvode. Samozrejme, treba to vnímať primerane - ak lesníka presúvame skôr, ako spoznal hranice svojho obvodu, potom je ťažko od neho očakávať mimoriadnu iniciatívu. Ale platí to, čo som povedal už pred tým - poriadny lesník si musí vedieť zastáť svoju prácu vždy a všade. Som rád, že ľudia na tunajšej správe sú práve takí...

Vráťme sa ešte k otcovi. Aký bol?

Žil pre les. Jeho osobným heslom bolo „Poriadok trime švet“. Podľa toho sa naozaj vždy aj riadil. V lese i u nás doma. Mal mimoriadne veľký zmysel

pre povinnosť. Občas mu mama aj vytkla, že preháňa. Na to mal len jednu odpoveď - robím tak, aby som sa nikdy za nič nemusel hanbiť! Napríklad mama raz našla „boletu“ za platbu za vianočný stromček s menom Pohly. „A to je pre koho?“ spýtala sa. „Pre nás...“. Vysvitlo, že tak to otec robí už tridsať rokov... Mal aj pušku, ale nikdy na nič nestrieľal. „Radšej nech to žije“ - to bola jeho reč. Do lesa chodil denne, i počas voľných dní. Miloval som, keď ma brával so sebou na ochrannú službu. Vôňu jeho tanistry by som rozoznal aj dnes, hoci medzi desiatkami iných. Bolo ju krásne cítiť chlebom a slaninou... Keď sme sa v lese dohodli, že sa stretneme na konkrétnom mieste v konkrétnom čase, dbal veľmi na to, aby sa tak aj stalo. Nikdy nezabudnem, ako som ho nalakal, keď som sa raz v lese predčasne vzdialil z dohodnutého miesta. „Dohody treba dodržiavať“ bola jeho ďalšia životná zásada. A platila pre neho všade, nielen v lese. Roky jeho služby plynuli v zásade pokojne. Možno najväčším vzrušením bolo nakrúcanie „trezorového“ Jakubiskovho filmu „Zbehovia a pútnici“, ktorého časť sa odohrávala priamo na otcových Výšinách. Otec nebol veľmi zvyknutý komentovať rozhodnutia vrchnosti, dbal predovšetkým na to, aby mal v lese všetko v poriadku. Ale jedno hovorieval po veľkej reorganizácii v 1973 predsa len často: nikdy vraj už nebol taký dobrý prehľad o tom, čo sa deje v lese, ako za bývalých poľesí.

Ján Pohly - začiatok kariéry

Celá reorganizácia sa urobila pre niečo iné ako pre samotný les... Ale asi to najhlavnejšie, čo mi po otcovi ostalo, bola jeho radosť z práce. Popri rodine je to je to pravdepodobne najväčší a najistejší zdroj ľudského šťastia...

Posuňme sa teraz o generáciu dopredu. Čo je dnes z pohľadu syna - lesníka inak?

Skoro všetko. Najmä však kalamity, ktoré nebývali v takomto rozsahu. Naša správa má etát 16 000 kubíkov, no vďaka spracovávaniu kalamity rúbeme každoročne takmer dvojnásobok. Ale zdá sa, že príroda sa zatiaľ dokáže v istých cykloch vyrovnáť s nepriazňou prostredia, ktoré sme jej pripravili. Napríklad jedľa, ktorá nám dlhodobo chradla, sa začína zotavovať. A lykožrútovou kalamitou preriedené nepôvodné smrečiny sa po desaťročiach začínajú prirodzene dopĺňať bukom. Rozdiely sú aj - ako sa dnes hovorí - v ľudských zdrojoch, ktorých bol za otcových čias dostatok. Aj dnes síce máme s kým robiť, no myslím, že je to najmä vďaka tomu, že tu niet veľmi kam ísť. Minule sme si prekalkulovali fakturáciu súkromných kočišov a nech sme počítali akokoľvek, vždy nám vyšlo, že po odrátaní všetkých nevyhnutných nákladov im nezostane na život viac ako 9 000 korún. A to je naozaj málo. Ak to myslíme s dodávateľským spôsobom poctivo, malo by sa s tarifami výraznejšie pohnúť dopredu. Inak napokon aj tí najvernejší predsa len odídu. A ak už hovoríme o odmene za prácu, tak treba otvorene hovoriť aj o našich platoch. To, že ma lesníctvo baví a nič iné by som v živote robiť nechcel, sa mi z istého pohľadu javí ako sebestvo. Lebo tí, čo sa upíšu tejto práci, sú dosť chudobní a rodinu nijak mimoriadne nemôžu pri poctivej práci zabezpečiť. Zoberme si mojich lesníkov - ani jeden z nich nemá vlastné auto. A neoplatí sa im auto zobrať ani na lízing, lebo tu vychádza veľmi málo kilometrov, ktoré lízing „neuživá“. A sme pri ďalšom aktuálnom probléme: pri hodnoteniach správ sa príliš prihliada na ich výmeru. Z tohto pohľadu sme pri 4 000 hektároch katastrálnej výmery iste veľmi malá správa. No ak si uvedomíme, že je to takmer všetko lesná pôda v náročných terénoch s vysokou ťažbou, tak je to výmera až-až. Som

rád, že bolo na náš názor prihliadnuté pri zlučovaní správ, kde sme mali byť pôvodne spojení s LS Stará Voda. Po osobnom vysvetlení veci generálnemu riaditeľovi sa nám našu pozíciu podarilo obhájiť (pozri aj aktuálnu anketu na 3. strane LESNÍKA - pozn. autora) a myslím, že sa tak stalo nielen na prospech správy, ale aj lesa i podniku. Možno by bolo dobre, ak by sme si pri posudzovaní lesných správ neopozerali len na mapu, ale urobili kôpky „svorkovacích“ manuálov, úkolových listov a opticky porovnali ich výšku...

Ako vnímate smerovanie podniku?

Na komplexné hodnotenie nemám dosť podkladov, no myslím, že všetci uznávame potrebu zmien. Vtip je v tom, že keď sa dotknú nás osobne, už sa nám také potrebné nezdajú... Určite je napríklad správne, že chceme mať aktuálne informácie o vyznačení ťažby a pohybe dreva až po jeho predaj s možnosťou riadiť celý tento proces v reálnom čase. Len sa napríklad musí brať do úvahy, že na takejto kalamitnej správe, ako je naša, nemožno nikdy plánovať viac, ako na tri mesiace dopredu. Veď len pred časom som si dovoľil urobiť úprimný výdych, že sa nám konečne podarilo mať po rokoch všetko pod kontrolou a - bol tu 19. november 2004! Vždy sa však dá urobiť všetko aj lepšie a myslím, že práve v tom je podstata zmien, o ktoré nám v podniku ide. Ekonomika hýbe svetom a tomu sa ani v lesníctve nemôžeme vyhnúť. Musíme sa však zmieriť s tým, že v lese naozaj nemožno všetko hodnotiť len cez koruny... To najdôležitejšie, čo dnes potrebujeme a čo by malo byť aj hlavným cieľom, je pokoj na lesnícku prácu, lebo kvôli ustavičným zmenám začali byť ľudia apaticí. A to je horšie ako keby nadávali. Ale verím, že práca lesníka bude aj vďaka súčasným zmenám už v blízkej budúcnosti spoločnosťou i podnikom primerane ocenená. Azda sa toho dožijeme nielen môj syn, ale aj ja...

Prejdime k najmladšiemu z lesníckeho rodu Pohlyovcov...

Syn nikdy nechcel byť ničím

iným, len lesníkom. Veľmi som ho v tom nepodporoval, no asi by nebolo rozumné mu to ani zakazovať. Napokon, chodil so mnou odmala do lesa tak ako ja so svojim otcom, nuž sa nemôžem veľmi diviť. V niektorých veciach ma dokonca aj prekonal. Ja som náruživý hubár - to mám nie po otcovi, ale po mame, ktorá bola v obci chýrečnou hubárskou autoritou - a môj syn vie toho o hubách ešte o čosi viac. Odmala si sám robil zbierky - listov, púčikov, kameňov, kvetov. Chodil aj do klubu mladých poľovníkov, no na streľbe nelipne, to asi obaja máme po mojom otcovi.

S mladým Lukášom som sa stretol o niekoľko dní vo Zvolene. Bol práve po úspešnej skúške zo zoológie. Na prvý pohľad je zjavné, že lesnícke jablko sa od stromu ďaleko nezakotúľalo. Naše deti sú neraz našim obrazom väčšími, ako si to pripúšťame. V tomto prípade je to nepochybne pozitívne zistenie. Symptomatický mladík je otvorený a prirodzený.

Budova LS Hrable

Od prvých školských lavíc mal jasno v jednom - bude lesníkom. Na les sa vždy teší a je v ňom tak často ako sa len dá. Posledných dvoje prázdnin odpracoval naplno v lesoch, aby si mohol kúpiť kameru. S ňou chodí „na lov“ do hôr pod Zlatým stolom, kde si vybudoval aj vlastný „pozorovací“ senník. V budúcnosti by sa chcel venovať pestovaniu lesa. Teraz je však najdôležitejšie štúdium.

„Lebo“ ako hovorí Lukáš „keď sa človek niečomu naozaj rozumie, tak to nemôže robiť inak ako dobre.“

Na prvé počutie idealistický výrok mladosti. Skúsme si však tú sviežu vetičku nechať prejsť uhom aj druhýkrát...

Keď je Jaroslavovi Pohlymu ťažko na duši, zájde do lesov na Hekerovú a Pekliská.

„Keď tam človek príde, tak má pocit, že sa treba prírode naozaj pokloniť. V takej chvíli sa vždy opätovne utvrdím v tom, že naša práca má zmysel.“

Každý z nás má svoje „farebné“ sny, ktorými vyvažuje okolitú „šedú“ realitu. Možno aj preto má správca Pohly vo svojom pracovnom stole malé vrecúška s kamienkami z celého sveta. Prinášajú mu ich kolegovia, priatelia i známi. Tieto prírodné pozdravy mu pripomínajú, že svet je veľký a má veľa krás. Ale určite by ich za lesy spod Zlatého stola nevymenil. Lebo tu má rozpracované dielo. Zdedil ho po otcovi. A raz ho odovzdá svojmu synovi. ●

LESNÉ HOSPODÁRSTVO V ESTONSKU

Rozloha 45 227 km²
Nadmorská výška 50 m n. m.
Lesnatosť 2,17 ha (49%)
Zásoby 400 mld. m³

Drevinové zloženie

Ihličnaté dreviny spolu 61,2%		
bo	sm	
37,7 %	23,5 %	
Listnaté dreviny spolu 38,8%		
Br	JŠ	ostatné
30,2%	4,4%	4,2%

Ťažba ročná \varnothing 11,8 mil. m³
Prírastok ročný \varnothing 12,5 mil. m³

Vlastnícke pomery Štátne 40%
Súkromné 36%
Iné 24%
Počet vlast. lesa cca 50 000
Priemerná vým lesa/vl. 11 ha

Obchod s drevom

Import
Z toho Guľatina 549 874 m³
Rezivo 285 783 m³
Drevovl. a drevotr. dosky 42 896 m³

Export
Z toho Guľatina 3 431 937 m³
Rezivo 1 276 992 m³
Štiepka a odrezky 1 037 556 m³
Drevný odpad 239 436 m³
Drevovl. a drevotr. dosky 339 060 m³

Najvýznamnejší obchodní partneri v obchode s drevom a produktmi z neho (v mil. Euro):

import: Fínsko 18,3, Nemecko 8,0, Rusko 57,4, Švédsko 4,4, Veľká Británia 0,2

export: Fínsko 99,2, Nemecko 62,0, Rusko 7,0, Švédsko 89,4, Veľká Británia 71,4

Podiel LH na HDP 6,6%
Certifikácia 1,063 mil. ha FSC
proces certifikácie podľa systému PEFC prebieha

Zdroj: UNECE, FAO

Rubriku pripravuje Ing. Jana Gerová

Deň lesnej pedagogiky v Topolčiankach

Jozef ŠABO

V dňoch 11. - 16. 11. 2005 usporiadal obecný úrad Topolčianky v spolupráci s Domom kultúry 2. ročník výstavy fotografií, v rámci ktorej sa konalo množstvo sprievodných akcií, zameraných na rôzne aktuálne témy. OZ Topolčianky na fotografickej výstave prezentoval kolekciu 30 fotografií zo zubrej zvernice a veľkoformátové fotografie zo života lesnej správy.

Je nás stále viac!

Peter GOGOLA

Na sklonku novembra a začiatkom decembra prebehol v dvoch týždňoch ďalší kurz lesnej pedagogiky. Vďaka tomu sa rady lesných pedagógov rozšírili o ďalších nováčikov – medzi lesných pedagógov pribudli Ing. Mária Oberhauserová, Ing. Vladimíra Ondrašová, Ing. Martina Palušová, Ing. Jozef Ropjak, Ing. Matin Slovák a Ing. Ján Václavík. Počet účastníkov kurzu z radov zamestnancov LESOV SR bol nižší (objektívnou príčinou boli súčasne uskutočňované iné kur-

zy a vzdelávacie aktivity), o doplnenie počtu sa postarali kolegovia – lesníci zo Štátnych lesov TANAP-u Ing. Igor Cpin, Ing. Radoslav Žlkovan, Ing. Pavol Spitzkopf a Ing. Ján Šuvadka.

Počasia nebolo cieľom lesných pedagógov priaznivo naklonené, ale kurz aj záverečná vychádzka do lesa so žiakmi základnej školy sa uskutočnili podľa plánu. Aj to je dôkaz, že pre vhodne oblečené a obuté deti vymyslí lesný pedagóg program v každom ročnom období. ●

V rámci sprievodných akcií zorganizoval OZ Topoľčianky **Deň lesnej pedagogiky**, ktorý bol určený predovšetkým deťom miestnej základnej školy, ale aj ostatným záujemcom o prírodu.

Návštevníkov lesníckeho dňa uvítali fanfáry trubačov. Riaditeľ OZ Topoľčianky **Ing. Ján Hroščo** oboznámil prítomných s úlohami závodu pri obhospodarovaní lesov, s poľovníctvom a priblížil zásluhy OZ Topoľčianky pri záchrane zubra. Potom už nastúpil na scénu **Ing. Rudolf Dávid** z LS Topoľčianky, ktorý formou zaujímavých súťaží a názorných ukážok prezentoval deťom, ale aj ich pedagógom zaujímavosti rastlinnej a živočíšnej ríše okolitej prírody. ●

Slávnostné odovzdania ceny - žiaci víťaznej školy, Mgr. Kamila Andoková, prihlasovateľka projektu a Ing. Ján Tomáš, riaditeľ OZ Žarnovica

Žarnovickí lesníci garantmi úspešného projektu

Lubica ŠIMEKOVÁ

Slovenská agentúra životného prostredia vyhlásila **I. ročník súťaže o najlepší environmentálny projekt organizovaný školou**. Hlavným cieľom súťaže bola propagácia a podpora projektov škôl smerom k trvalo udržateľnému rozvoju a zvýšeniu záujmu žiakov o životné prostredie.

Do súťaže sa zapojila aj ZŠ Župkov so svojim projektom „Záchrana lesných studničiek a obnova Partizánskeho lesa na Vtáčniku“, s ktorým získala 1. miesto a finančný grant vo výške 50 000 Sk.

Tento úspech je nesporne aj úspechom OZ Žarnovica pod vedením riaditeľa Ing. Jána Tomáša, LS Brod pod vedením Ing. Jozefa Janča a našich lesných pedagógov Ing. Kataríny Dávidovej a Ing. Ivana Brašeňa, ktorí prispeli odbornou radou a garanciou projektu jednak pri jeho tvorbe a do budúcnosti aj pri jeho realizácii.

Žiaci postupne chcú obnoviť funkčnosť lesných studničiek, osadiť tabule, zhotoviť prístrešky, vyčistiť a označiť porast červeného smreka v Partizánskom lese a vyznačiť náučný chodník v pohorí Vtáčnik. Projekt je oveľa rozsiahlejší, nie je možné zahrnúť ho do krátkeho článku. Všetky tieto aktivity budú rozvíjať vzťah žiakov k prírode, spoznajú krásy pohoria Vtáčnik, faunu a flóru, naučia sa pracovitosti, precíznosti a tímovej práci.

V tomto všetkom im ako lesníci chceme byť nápomocní. Pričiní sa o to vedenie závodu, lesní pedagógovia, OLH a lesníci, pôsobiaci v uvedených lokalitách. Táto spolupráca nesporne prinesie úžitok všetkým zúčastneným. ●

Ing. Lubica Šimeková,
personalista OZ Žarnovica

Mladé svište aktívne

Ivan BRAŠEŇ

sa pracovníci LESOV SR š.p. v zime starajú o zver. Žiariace oči detí, rozkladajúcich krmivo, ktoré si vlastnoručne na sánkach priviezli do lesa, hovorili za všetko. Nezabudlo sa ani na vtáčiky. Deti im priniesli semiačka a jabĺčka, ktoré dali do vlastnoručne vyrobených krmidiel.

Záverečná sánkovačka a guľovačka, umocňovaná prekrásnym zimným počasím, začala už cestou z lesa a pokračovala do neskorého popoludnia. Deti pri šantení zabudli aj na vlastný hlad, ktorý sa pomaly, ale iste hlásil ku slovu a predznamenal bližiaci sa rozchod.

Nasledujúce stretnutie a doplnenie zásob pre zver je už dohodnuté na január. ●

Ing. Ivan Brašeň je lesný pedagóg na OZ Žarnovica

Skupinka detí zo ZŠ Župkov, ktoré sme pomenovali „**Mladé svište**“, si 29. decembra so svojimi lesnými pedagógmi Katkou a Ivanom vyšla do prírody.

Na svoju prvú zimnú vychádzku sa deti vybrali do lesov pohoria Vtáčnik, aby pod dohľadom svojich starších kamarátov priniesli krmivo pre lesnú zver a zároveň si pošantili v snehu.

Lesný pedagógovia vysvetlili deťom, ako a prečo

Spracovanie kalamity z novembra 2004 v názoroch, pripomienkach a hodnoteniach

Vďaka všetkým, ktorí boli pri tom

Ničivá veterná smršť prinútila milióny kubíkov dreva ľahnúť si k zemi. Pár hodín vyčistenia prírodného živlu spôsobilo, že ľudia museli a ešte budú musieť dlhé mesiace spracovávať vyvrátené a polámané stromy. V extrémne prudkých svahoch, v snehu, daždi, v spleti na seba napadaných a rôzne poškodených smrekov, bukov, jedlí a ďalších drevín. Medzi mohutnými koreňovými koláčmi, pod nebezpečnými závesmi stromov, v napätí permanentného zvažovania opodstatnenosti každého ľudského kroku a pohybu rukou, len aby nedošlo k najhoršiemu. Veľké úsilie, psychická i fyzická odolnosť, pevná vôľa, rozhodnosť a schopnosť riešiť vzniknuté problémy a konflikty, ale aj osobné a systémové zlyhania, prekvapujúce vyprofilovanie ľudských charakterov v napätých situáciách, stres a únava. Taká bola kalamita, také bolo obdobie uplynulého roka pre stovky a tisíce zamestnancov štátneho podniku LESY SR. Rozhodli sme sa v Lesníku venovať pozornosť tomuto obdobiu a týmto ľuďom. Obzrieť sa za kalamitou a všetkým, čo ju sprevádzalo cez názory a hodnotenia tých, ktorí majú tiež zásluhu na jej zvládnutí. Naším cieľom nebolo prikrášľovanie ani podsúvanie záverov. Chceli sme, aby mali naši čitatelia dostatok informácií a uhlov pohľadov. Aby si tie závery, zhodnotenia a poučenia mohli s čistým svedomím urobiť oni sami.

Najvyšší lesník v LESOCH SR: „Zvládli sme to.“

Jana GEROVÁ

Rozhovor s rozvojovo – technickým riaditeľom Ing. Jánom Štefánikom

Generálny riaditeľ pán Vinš zvykne hovoriť o Jánovi Štefánikovi, že je najvyšším lesníkom v našom podniku. Preto sme presvedčení, že je to ten najpovolanejší človek, ktorý by sa mal vyjadriť k celej tejto problematike.

Od kalamity z novembra 2004 ubehlo už vyše roka. Ako by ste vy, pán riaditeľ, zhodnotili prístup našich ľudí z kalamitných a vypomáhajúcich závodov, ale aj tých z generálneho riaditeľstva?

Dá sa povedať, že všetci skôr či neskôr pochopili vážnosť situácie, v ktorej sme sa vtedy ocitli. Rozbeh v posledných mesiacoch roka 2004 bol síce pomalší a na jar nás zase pribrzdila bohatá a dlhotrvajúca snehová prikrývka, ale od apríla už všetky práce bežali na plný výkon. Počiatočným problémom bolo hlavne najsť pracovné skupiny, z ktorých väčšina mala už zajednanú prácu. Ale aj to sme napokon zvládli.

Aká bola súčinnosť ľudí z rôznych kútov Slovenska, ktorí sa podieľali na likvidácii kalamity?

Od začiatku boli všetky činnosti koordinované z generálneho riaditeľstva, kde sa vytvorila pracovná skupina, ktorá sa špeciálne venovala

problematike spracovania kalamity. Hlavnú úlohu v nej zohral najmä Odbor usmerňovania lesníckych činností, ale pomohli aj ostatní kolegovia. K tomu sa pridali i pravidelné porady na jednotlivých kalamitných závodoch. Na najviac postihnutých závodoch sa postupne začali vytvárať dočasné strediská, kde prichádzali pracovníci vypomáhajúcich OZ. Títo priamo spolupracovali s pracovníkmi príslušných kalamitných OZ a lesných správ. Na OZ Beňuš vypomáhalo 13 OZ a v Námestove 2 OZ. Dôkazom toho, že sme problém uchopili za ten správny koniec je aj skutočnosť, že sa takmer všetky závody s kalamitou vysporiadali do konca roka 2005.

Čo nám teda ešte ostáva spracovať v roku 2006?

Do konca roka 2005 sme spracovali tú hmotu, u ktorej bol predpoklad najväčšieho znehodnotenia a ktorá bola ohrozená premnožením podkórneho hmyzu. Nespracovaná ostala prevažne tenká hmota, nezaujímavá pre lykožrúta, ktorá sa nachádza v ťažko dostupných terénoch. To je samozrejme zlá správa pre našich ekonómov, keďže zákonite dôjde k zvýšeniu priamych nákladov. Celkovo teda ide o približne 176 000 m³ na OZ Beňuš a 47 000 m³ na OZ L. Hrádok. Pre OZ Beňuš bude spracovaný nový harmonogram, ktorý ešte stále ráta s výpomocou 8 odštepovaných závodov. K tomuto celkovému ob-

jemu by sa teoreticky mohlo pripočítať ďalších 42 292 m³....

Celkom tomu nerozumiem. Prečo len teoreticky?

Dobrá otázka. Pomaličky sa dostávame aj k negatívam celého procesu. Problém s tzv. ochrancami prírody a orgánmi štátnej správy ŽP je dlhotrvajúci a v celej svojej veľkosti sa ukázal práve pri spracovaní kalamity z novembra 2004. Administratívna náročnosť správneho konania, laxný až negativistický prístup mnohých pracovníkov krajských a obvodných úradov ŽP, zbytočné prieťahy a príliš striktné uplatňovanie Zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny sú priamym dôsledkom narušených vzťahov medzi lesníkmi a ochranármi. Tento antagonizujúci vzťah je ale na škodu nám všetkým: je totiž na škodu lesu. Myslím si, že v takejto vážnej situácii by udelenie generálnej výnimky, o ktorej sa na začiatku hovorilo, malo byť samozrejmosťou. Ako príklad môžem uviesť Švédsko, kde po rozsiahlej veternej smršti v januári 2005 bola takáto výnimka udelená. Bohužiaľ, u nás sa tak nestalo....

Vráťme sa ale ešte k „náš domov“. Zaujímala by ma kvalita prevedených prác či už u našich, ale aj externých dodávateľov.

Čo sa týka vypomáhajúcich OZ, tie museli spracovať kalamitu až po vyčistenie plôch tak, aby boli jednotlivé porasty pripravené na následnú obnovu. Celé to bolo sčasti problematické. Do pôvodnej kalamity totiž napadala postupne ďalšia, čo sťažovalo proces odovzdávania a preberania porastov. OZ Beňuš si však i v týchto sťažených podmienkach dokázal ustrážiť kvalitu

Kalamitný porast po spracovaní harvesterovou technológiou OZLT na LS Č. Skala

preberaných JPRL. Treba ešte dodať, že vypomáhajúce OZ spracovávali „cudzie“ drevo na vlastné náklady a vlastný HV, čo určite prispelo k zachovaniu kvality prác a zvýšeniu výťažnosti. K „poloexterným“ dodávateľom prác možno zaradiť aj OZLT B. Bystrica. Ten napriek súčasne prebiehajúcim organizačným zmenám pružne zareagoval na danú situáciu, ktorá mu tak trochu nahrala do karát a umožnila 100% využitie moderných technológií (harvestor, horský harvestor MOUNTY 4000+). Čo sa týka externých dodávateľov, našli sa aj takí, s ktorými sme neboli práve najspokojnejší. Šlo najmä o kvalitu vykonávaných prác, no a v určitých prípadoch aj o zastaralú techniku. S tou na začiatku pracovali niektoré zahraničné firmy, ktoré ale hneď pochopili, že takto sa to jednoducho nedá.

Tak trochu sme načali tému negatívnych skúseností, ktoré sa v priebehu spracovania kalamity vyskytli. Mohli by ste ich v krátkosti vymenovať?

Okrem už spomínaných problémov s orgánmi štátnej ochrany prírody a kvality vykonávaných prác, by som poukázal na niektoré ďalšie skutočnosti. Tak napríklad pri uplatňovaní harvestorových technológií je treba podľa môjho názoru uvažovať s odpredajom dreva pre spracovateľov (výhodou je rýchlosť, cena a vyššia kvalita prevedenej práce). Problematickým bol i nedostatok harvestorových, a najmä lanovkových technológií a pripravenosť ich nasadenia v takýchto krízových situáciách (na slovenskom trhu úplne chýba segment lanoviek). S tým nepriamo súvisí i kvalita lesnej dopravnej siete a jej hustota, ktorá je nedostatočná.

To boli negatíva na jednej strane. O akých pozitívnych skúsenostiach by ste sa radi zmienili na strane druhej?

Bolo ich viacero a z tých najdôležitejších by som spomenul to, že sme úspešne uplatnili model presunu vlastných kapacít do najviac postihnutých oblastí. To zároveň prispelo k tomu, že odštepne závody z listnatých oblastí získali pri spracovaní kalamity úplne nové skúsenosti. Dôležitá bola i skutočnosť, že sa nám podarilo udržať ceny dreva i ceny za výkon dodávateľských služieb na stabilnej úrovni. Táto výnimočná situácia si zároveň vyžiadala i nasadenie moderných technológií, ktoré umožnili rýchle spracovanie kalamitnej hmoty. Nezanedbateľným aspektom je aj to, že máme dostatok vlastných kapacít na obnovu plôch. A keďže história sa zvykne opakovať a všetko tu už raz bolo, využili sme aj skúsenosti z kalamity z roku 1996 z Osrblia. ●

Chlapci sa pasujú s kalamitou na OZ Námestovo

Ľudia prestali rozumieť slovu nedá sa

Jana GEROVÁ

Zaujímali nás aj názor priamo z prevádzky. Preto sme vypovedali niektorých riaditeľov kalamitných i vypomáhajúcich závodov. Tým, ktorí mali po 19. novembri najviac hlavy v smútku, sme položili nasledujúce otázky:

Čo by ste urobili inak, keby ste sa mohli vrátiť o rok späť? K čomu by ste v rámci spracovania kalamity na vašom OZ pristúpili odlišne?

Ing. VLADIMÍR IŽDINSKÝ, riaditeľ OZ Beňuš

„OZ Beňuš spracoval za rok od padnutia kalamity 780 tis. m³ dreva, z toho vypomáhajúce závody cca 328 tis. m³ a OZ Beňuš vo vlastnej rézii 452 tis. m³ kalamitného dreva. Popri ťažbovej činnosti sme uhradili a vyčistili 955 ha kalamitných plôch a zalesnili 257 ha. Tieto čísla majú samé o sebe veľkú vypovedaciu hodnotu a oprávňujú ma hodnotiť uplynulý rok ako veľmi úspešný. Z tohto dôvodu by som asi znovu postupoval tak isto a až na niektoré detaily (ochrana prírody) by som použil tú istú stratégiu.“

Ing. JOZEF HERUD, riaditeľ OZ Námestovo:

„Po 19.11.2004 sme si dali dva ciele: čo najekonomickejšie zhodnotiť poškodené drevo a urobiť všetko preto, aby nedošlo k premnoženiu podkôrneho hmyzu. Toto ovplyvňovalo všetky rozhodnutia a postupy od samého začiatku spracovania kalamity. Vzhľadom nato, ako sa nám tieto ciele podarilo naplniť, by som nič na tom, ako sme postupovali, nemenil.“

Ing. RUDOLF KUČERÍK, riaditeľ OZ L. Hradok:

„Pred rokom sme si mnohokrát kládli otázku, ako technologicky, s akou technikou, s akým počtom ľudí, ako rýchlo spracovať a ako čo najlepšie kalamitu zobchodovať. K jej spracovaniu sme pristúpili maximálne zodpovedne, využili sme skúsenosti a celý potenciál našich zamestnancov. Od začiatku boli možnosti a rýchlosť spracovania kalamity li-

mitované jej lokalizáciou, čo sme pociťovali po celý rok. Obhliadnuc sa späť, nemám pocit, že by sme mohli postupovať nejakým inak. Nemohli sme nasadiť viac alebo inú techniku resp. viac ľudí.“

Vo všeobecnosti je pri spracovaní takého obrovského množstva dreva logistika pokladaná za najslabší článok reťazca. Ako to bolo u vás? S akými problémami ste sa museli vysporiadať v tejto oblasti?

V. IŽDINSKÝ: „Tejto skutočnosti sme si boli veľmi dobre vedomí, a preto sme problematike logistiky venovali maximálnu pozornosť. Ako príklad uvediem problém expedičných skladov. Naše sklady sú kapacitne stavané na maximálne 15 tis. m³ mesačne. Prijali sme preto opatrenie, aby sa všetka hmota manipulovala na odvozných miestach a dovezené sortimenty sa kládli priamo do vagónov. Mali sme dodávky 30 – 65 tis. m³ za mesiac a zásoby na ES sme mali najnižšie v celom podniku.“

J. HERUD: „Pri kalamitách väčšieho rozsahu sa prirodzene vytvára tlak na zabezpečenie plynulého obchodu. To znamená, že väčšinou sú to otázky, komu sa odpredá už „vyťažená“ drevná hmota. Výkyvy v obchode (najmä v druhom polroku) nám najviac komplikovali plynulosť spracovania kalamity.“

R. KUČERÍK: „Kalamita postihla východnú časť nášho OZ, hlavne oblasť LS Malužiná, a to v celkovom rozsahu o niečo vyššom ako ročný bilancovaný etát ťažby celého OZ. Museli sme riešiť technológiu spracovania kalamity v úzkych, strmých nízkotatranských dolinách s malými kapacitami OM, dopravu dreva po údolných cestách, zbíhajúcich sa často do jednej, ústiacej do dediny medzi rodinné domy. Vidiac tieto podmienky, vycúvali od nás aj firmy ponúkajúce moderné viacúčelové stroje. Kalamita gravitovala na dva z našich štyroch expedičných skladov a samozrejme tak presahovala ich kapacitu. Bolo preto nevyhnutné zriadiť medzisklad - mokrú skládku a najvzdialenejší expedičný sklad zatvoriť. V zasiahnutej oblasti celý rok vypomáhali THZ z opačnej strany OZ, dochádzajúci na týždňovky. Pracovnú dobu sme prispôbovali dennému svetlu.“

Ako hodnotíte súčinnosť a spoluprácu s vypomáhajúcimi závodmi?

V. IŽDINSKÝ: „Spolupráca s vypomáhajúcimi závodmi bola na veľmi dobrej úrovni. Vypomáhajúce závody pracovali veľmi zodpovedne a i my sme sa im snažili k tomu vytvoriť čo najlepšie podmienky. Preto sa im chcem i touto cestou od srdca poďakovať za pomoc, ako aj ochotu naďalej pomáhať pri spracovaní kalamity.“

J. HERUD: „Bolo nám od začiatku jasné, že to sami

nezvládneme. Veď aj naši pracovníci sa zúčastnili spracovania kalamity na Čiernom Balogu a Prievidzi. Išlo však iba o ťažbu, približovanie a odvoz, nie obchod s drevom. Počiatočné rozpaky, že tzv. „naše drevo“ bude predávať niekto iný, sa hneď rozplynuli a ukázalo sa, že pomoc v spracovaní bez zaobchodovania drevnej hmoty by nebola skutočnou pomocou. Spolupráca s obidvoma závodmi – Žilinou a Prievidzou – bola veľmi dobrá a využívam aj túto možnosť, aby som sa im poďakoval za pomoc a korektnosť pri riešení spoločných problémov.“

Aké skúsenosti máte so štátnou správou ZP?

R. KUČERÍK: „Situácia bola a stále je zložitá. Na jednej strane sme boli viazaní vo vzťahu k spracovaniu kalamity lesníckou legislatívou (aj odbornosťou a presvedčením svojich zamestnancov) a zákonom o štátnom podniku. Ten ukladá organizácii starať sa o lesný majetok štátu starostlivosťou riadneho hospodára, rešpektujúc pritom i zákon

sa stretli pri spracovaní kalamity na OZ Beňuš a boli takpovediac „odsúdení“ na spoluprácu? Akú spätnú väzbu ste dostali od vašich zamestnancov, ktorí v rámci vytvorených stredísk spolupracovali s príslušnými správami na tomto kalamitnom závode?

Ing. MARTIN STRMEŇ, riaditeľ OZ Vranov:

„OZ Vranov mal zriadené kalamitné stredisko pri LS Beňuš. Počas spracovania kalamity od decembra 2004 do novembra 2005 tu pracovali nielen dodávatelia z nášho regiónu, ale aj zo stredného a severného Slovenska a domáci. Počas týchto mesiacov sme si vymenili množstvo skúseností a zistili sme, že ľudia, aj keď z rôznych kútov Slovenska, sú stále pracovití, skromní a slušní. Dodávatelia z nášho regiónu získali skúsenosti hlavne s prácou s ihličnatým drevom, manipuláciou na OM a lanovkami. Spoluprácu s domácou lesnou správou a OZ možno jednoznačne hodnotiť ako dobrú. Snahou obidvoch strán bolo vzniknuté problémy riešiť.“

Ing. JÁN TOMÁŠ, riaditeľ OZ Žarnovica:

„Dá sa povedať, že vzťahy, ktoré vznikli pri spracovaní kalamity medzi ľuďmi, môžem hodnotiť kladne. Kolegovia z domáceho OZ Beňuš ako aj LS Pohorelá nám vždy vyšli v ústrety. Pri riešení akéhokoľvek problému sa nám neotočili chrbtom, ale vždy spolupracovali, čo nám v nemalej miere pomohlo pri spracovávaní kalamity. Vzájomná tolerancia a dobré vzťahy vládli aj medzi pracovníkmi iných OZ, ktorí spracovávali kalamitu na susedných pracovných poliach. Spracovávateľia kalamity na OZ Beňuš vytvorili jednoliaty celok, ktorých hlavným krédom bolo spracovať kalamitu.“

Ing. LADISLAV BAKAY, riaditeľ OZ Krupina:

„Náš OZ už v minulosti pomáhal spracovať kalamitu na OZ Čierny Balog a aj doma sme v rokoch 1999 až 2001 spracovali vyše 350 tis.m³ veternej a námrazovej kalamity. Takže sme vlastne na kalamitu zvyknúť.“

Našou úlohou bolo spracovať 20 tis. m³ kalamity na LS Závadka. Počiatočná predstava, že budeme hotové sortimenty dodávať z OM, sa nenaplnila kvôli poveternostným a terénnym pod-

mienkam. Začali sme v decembri 2004, avšak v polovici januára 2005 sme museli pracovné skupiny kvôli množstvu snehu odvolať. Pokračovať sme mohli až v apríli, kedy sme otvorili aj ES na Polomke, kde pracovali dva nakladače. Výrobné problémy sme riešili vo veľmi dobrej spolupráci s domácim OZ Beňuš a LS Závadka, a to aj vďaka riaditeľovi Ing. V. Iždinskému, vedúcemu lesníckej výroby Ing. M. Oravkinovi, ved. LS Závadka Ing. S. Kubandovi, ťažbovému technikovi J. Horvátovi a lesníkom Puťošovi a Fedorkovi.

Ktoré skúsenosti získané počas spracovania kalamity budete môcť v budúcnosti využiť na vašom OZ?

M. STRMEŇ: „Vo väčšom meradle ako na domácom OZ sme robili manipuláciu na odvoznom mieste. Na rozdiel od ostatných vopomáhajúcich závodov sme si nezriadiť expedičný sklad. Odvoz združených výrezov a surových kmeňov sme realizovali z horných skladov pomocou navádzacích poloprívesov. Podľa našich informácií z viacerých horných skladov sa doteraz robil odvoz iba sólo vozidlami. V mnohých prípadoch bola dôležitá spolupráca s domácim OZ. A to hlavne kvôli rôznym stupňom ochrany v jednotlivých dielcoch pri ťažbe dreva, ako aj pri sprístupňovaní dielcov, nehovoriac už o NAPANT-e. Ďalšou skúsenosťou bola výmena lesníkov. Zistili sme, že priemerne hodnotení od jedného vedúceho lesnej správy boli oveľa lepší ako veľmi dobrí od druhého vedúceho lesnej správy. Táto skúsenosť mala hlavne súvis s potrebou vydávania dreva aj 16 hodín denne.“

J. TOMÁŠ: „Náš OZ pri spracovaní kalamity prvýkrát použil technológiu v kombinácii lanovky s procesorom a vývoznou súpravou. Malo to dve výhody. Lanovkou sa kalamitná hmota približovala stromovou metódou, čím uvoľnená plocha sčasti zostala bez haluziny. Tým odpadol výkon uhadzovania haluziny. No a použitím procesora, ktorý kmene odvetvoval a krátil, sa vytvoril priestor pre nasadenie štiepkovača, ktorý z haluziny a vrchoviny môže vyrábať štiepku. Tak sa vlastne zužitkuje hmota, ktorá pri nasadení bežných technológií zostáva v poraste. Pri kalamitných veľkoplošných spracovaniach má táto technológia o to väčší význam.“

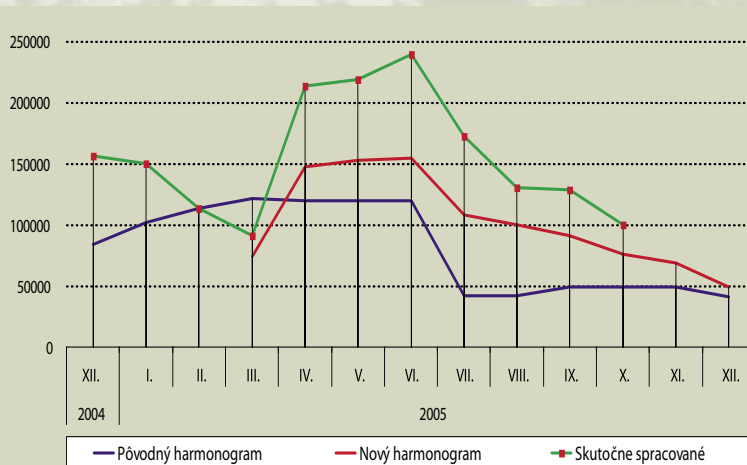
o ochrane prírody a krajiny. Na druhej strane orgány štátnej správy ŽP dôsledne uplatňovali Zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny (akoby jediný platný) a v zdĺhavých konaniach reagovali na naše žiadosti o udelenie súhlasov na spracovanie kalamity v zmysle §12 uvedeného zákona. Aký je výsledok? Bez náznaku akýchkoľvek osobných rozporov vo vzťahu k pracovníkom ŠS ŽP si OZ L. Hrádok voči týmto orgánom uplatňuje náhradu škody, ktorá bola na majetku štátu spôsobená uplatňovaním (a z našej strany rešpektovaním) Zákona č. 543/2002 Z.z. orgánmi ŠS ŽP. Spor zrejme skončí na súde...“

Oslovili sme aj riaditeľov odštepňujúcich závodov, ktoré sa ako vopomáhajúce zúčastnili na spracovávaní kalamity na OZ Beňuš. Tu sú ich odpovede na otázky, ktoré sme im položili:

Ako by ste zhodnotili súčinnosť ľudí z rôznych kútov Slovenska, ktorí

MOUNTY Man q2 - Lanovková technológia MOUNTY 4000

Na záver tejto mini ankety sme položili pár otázok aj Ing. MIROSLAVOVI SLOTTOVI, riadiťovi OZLT B. Bystrica:

Ktoré z technológií nasadených v rámci spracovania kalamity z novembra 2004 sa vám najviac osvedčili?

„OZLT B. Bystrica sa počas celého roka 2005 venoval popri prebiehajúcim procese vnútorných organizačných zmien (vytváranie regionálnych stredísk lesnej techniky) aj spracovávaniu kalamity z novembra 2004. Okamžite od začiatku boli najväčšie požiadavky kalamitných OZ kladené na technológie približovania dreva lesnými lanovkami. Z celkového počtu našich 14 lesných lanoviek bolo 10 lanoviek permanentne nasadených na kalamitných pracoviskách. Z toho 8 lanoviek na OZ Beňuš v členení: 3 ťažké lanovky (lanovka-horský harvester MOUNTY 4000+, 2 lanovky Steyer KSK-16), 4 stredné lanovky (2 lanovky Larix-550, 2 lanovky Larix 3T) a 1 ľahká lanovka (Larix-Kombi H) zapožičaná ako dar od VÚC Trnava pre š.p. LESY SR. Na OZ Námestovo sme nasadili 2 lanovky (1 ťažká - Steyer KSK-16, 1 stredná - Larix 3T).

V rámci strojných investícií sme koncom júna 2005 dostali aj nový harvester univerzálnej kategórie vhodný pre nasadenie do rubných aj predrubných ťažieb, typ JOHN DEERE 1270 D. Prednosť komplexnej harvesterovej technológie sme však mohli naplno začať využívať až po dodaní vývoznjej kolesovej súpravy - forwardera, typ JOHN DEERE 1110 D, od októbra 2005. Prvé poznatky z nasadenia a prevádzkovania tejto technológie v kalamite na OZ Beňuš boli pozitívne, o čom svedčila aj spokojnosť pracovníkov tohto OZ s kvalitnou prácou operátorov OZLT pri odovzdávaní prvých ukončených pracovísk v kalamitných porastoch nad obcou Šumiac.“

Pociťovali ste nedostatok niektorých ťažbových prostriedkov?

„Z odpovedí na predchádzajúcu otázku je jasné, že nepostačujúce boli kapacity lesných lanoviek. Neboli sme schopní pokryť svojimi kapacitami požiadavky kalamitných ani vypomáhajúcich odštepňúcich závodov. Vzhľadom na zostávajúce porasty, predovšetkým na OZ Beňuš, je možné predpokladať, že táto

situácia sa bude opakovať aj v roku 2006.

Z pohľadu OZLT sa nám javili ako nedostatočné aj kapacity v opravách a údržbe lesnej cestnej siete. Počas celého roka sme mali na OZ Beňuš nasadené zemné stroje, dozéry a gréder. No a ani denné nasadenie 7-8 sklápáčov na záväzky zväznic nebolo niekedy postačujúce.“

Ako by ste zhodnotili prístup vašich pracovníkov v rámci spracovania kalamity a kvalitu ich práce? Je v tejto oblasti ešte čo zlepšovať?

„Myslím si, že prístup pracovníkov OZLT v rámci spracovania kalamity bol vo väčšine prípadov veľmi zodpovedný. Je potrebné sa im poďakovať, veď išlo o prácu vo vysokorizikových kalamitných podmienkach.“

A čo dodať úplne na záver? Azda len mená niektorých z tých, ktorí, ako sa vyjadril pán Strmeň, „prestali rozumieť slovu nedá sa“. Vďaka patrí ale všetkým vám, ktorí ste svojou zodpovednou prácou prispeli k úspešnému zvládnutiu tejto ťažkej situácie.

J. TOMÁŠ: „Všetci pracovníci, ktorí boli pri tom, sa v nemalej miere podieľali na rýchlom a kvalitnom spracovaní kalamity s myšlienkou „nie ako to nespraviť, ale ako to urobiť čo najrýchlejšie a najlepšie“. Zvlášť by som však chcel vyzdvihnúť Marcela Búciho, ktorý ako prvý ešte v decembri 2004 začal pôsobiť na LS Pohorelá, a zároveň Filipa Adamca, ktorý ako sa hovorí „do roka a do dňa“ tieto práce v novembri 2005 ukončil. Nemalou mierou prispel aj Ing. Ján Sitár, ťažbár OZ Žarnovica a zároveň vedúci kalamitného strediska Pohorelá, ktorý okrem svojej práce doma operatívne riešil všetky problémy, ktoré vznikali pri spracovaní kalamity na OZ Beňuš. Ak som aj spomenul len niektorých z vás, moje poďakovanie patrí samozrejme aj všetkým ostatným pracovníkom OZ Žarnovica, ktorí sa väčšou či menšou mierou podieľali na spracovaní kalamity.“

M. SLOTTA: „Chcel by som spomenúť aspoň mená dvoch pracovníkov, ktorí výraznou mierou prispeli k rýchlemu a kvalitnému spracovaniu kalamity. Je to Ján Rodák, vedúci pracovnej skupiny, ktorá obsluhovala lesnú lanovku Steyer KSK-16. Pod jeho vedením dosahovala táto pracovná skupina priemerné mesačné výkony 1000 m³ vytáženého a približeného dreva na OZ Beňuš. Ďalej si pochvalu zaslúži aj Peter Púšpöky, vodič, ktorý mesačne v priemere odviezol 1800 až 2000 m³ dreva.“

Náročná práca pilčíkov na OZ Beňuš

M. STRMEŇ: „Na našom kalamitnom stredisku pracovali celých 11 mesiacov dvaja THZ. Výraznou mierou k splneniu úloh prispel hlavne pán Štefan Kriška (vedúci kal. strediska) ako aj lesník pán Matúš Mlej. Pracovali denne niekedy aj 18 hodín, prežili mnohé stresové situácie, boli vzdialení od svojich rodín takmer rok. Dokázali fungovať relatívne samostatne, operatívne riešili situácie a prestali rozumieť slovu nedá sa.“

L. BAKAY: „Veľké poďakovanie za organizačné zvládnutie úloh patrí vedúcemu kalamitného strediska p. Jánovi Horniakovi, vedúcemu ES Polomka p. Gregaňovi, p. Žiakovi, p. Murínovi a lesníkom: Potockému, Pavlendovi, Čavojskému, obom Pixiadovcom, Vicianovi a Laurincovi. Celkovo sme na OZ Beňuš spracovali 23 tis. m³ kalamity a to aj za pomoci našich dodávateľov prác. Ďakujem p. Kohútovi, Miklovi, Gondovi, Beňovi, Michalíkovi, Valachovcom, Ivaničovi, Gajdošovi a ďalším. Kalamita ukázala zomknutosť rôznych ľudí v boji s prírodou, s rýchlym a správnym riešením problémov. Utužili sme staré priateľstvá a nadobudli nové skúsenosti.“

V. IŽDINSKÝ: „Úspešný postup v odstraňovaní následkov kalamity je zásluha celého kolektívu OZ Beňuš a menný zoznam ľudí, ktorí by si zaslúžili absolútorium, by bol veľmi dlhý - od vedenia závodu až po pracovníkov prijatých na kalamitu na dobu určitú. Veľa ľudí obetovalo týmto úlohám doslova všetok svoj voľný čas a pracovali na hranici svojich možností. Za to všetko sa im chcem poďakovať a popriať im veľa pevného zdravia a sil, aby sme spracovanie kalamity dotiahli do úspešného konca.“ ●

Lanovka MOUNTY 4000

Svetlá a tieň spolupráce so zahraničnými partnermi

Jozef MARKO

Slovenská kalamita a zahraničné firmy. Bez tohto spojenia by sa štátnemu podniku LESY SR určite nepodarilo tak rýchlo a kvalitne spracovať novembrovú kalamitu. Na druhej strane kalamita na Slovensku firmám spoza hraníc umožnila zlepšiť si ich hospodárske výsledky. Nás zaujímali názory predstaviteľov aspoň troch z nich na spoluprácu s lesníkmi zo š.p. LESY SR, na to, čo v nej hodnotia pozitívne a čo negatívne.

Ing. BOHDAN ZVONIČEK,
riaditeľ divízie lesnej výroby, CE WOOD a.s.:

„Spoločnosť CE WOOD a.s. pracovala prostredníctvom svojej dcérskej spoločnosti CE WOOD Slovakia s.r.o. v TANAP-u na Ochrannom obvode Dolný Smokovec. Na zbytkové objemy, a to zejména v terénne nepriaznivých lokalitách, byly použity klasické motomanuální technologie. Další aktivitou bylo nasazení lanovko-

Forwarder nasadený s harvesterom na LS Červená Skala

vých technológií u Lesů SR, konkrétne na OZ Beňuš. Celkom 6 vŕžových lanoviek zde zatím spracovalo objem cca 17 000 m³ dříví. Poslední aktivitou bylo nasazení harvesterů prostřednictvím naší dcérské společnosti FORESTA WOOD a.s. na OZ Námestovo (cca 15 000 m³) a OZ Rožňava (cca 2 500 m³).

Mezi naše pozitivní zkušenosti jednoznačně patří, že po okamžitém šoku ze způsobené škody jsme byly svědky velmi rychlého a profesionálního jednání slovenských lesníků. Dále sme zaznamenali dobrou úroveň komunikácie slovenských lesníkov a jejich velmi dobrý přehled o stavu kalamity, který se především projevil v organizaci rozmístování výpomocných kapacit. Mezi pozitivna rozhodně taky patřilo dodržování uzavřených dohod a kvalitní spolupráce při řešení provozních záležitostí.

Mezi ty méně pozitivní skutečnosti naopak řadíme malou zkušenost slovenského lesnictví s harvesterovými technologiemi, dále nepřipravenost legislativy na tak rozsáhlou kalamitu a na možnost nasazení harvesterových technologií. Jedná se o problémy spojené

s ciachováním, evidenci a expedici dřevní hmoty, které velmi zdržovaly výrobu a přenášely se tak do nákladů zpracovatele. Negativami byl také absolutní nedostatek lanovkových systémů, nízká úroveň pravomocí organizačních jednotek a z toho plynoucí nemožnost při rozhodování o otázkách obchodních vztahů a cenové úrovni. V neposlední řadě nám práci komplikovalo taky nedostatečné zpřístupnění rozsáhlých lesních komplexů.“

MARKUS KRENN,
KONRAD FORST-TECHNIK GmbH:

„V mesiacoch január až november 2005 sme spracovali cca 40 000 m³ kalamity na OZ Beňuš. Použili sme lanovkovú technológiu MOUNTY 4000+ (špeciálna lanovka s harvesterovou hlavou) a 2 lanovky MOUNTY 4000.

Hneď v úvode by som sa chcel poďakovať všetkým pracovníkom OZ Beňuš a LS Polomka, ktorí boli vždy ochotní pomôcť pri riešení akýchkoľvek organizačných i technických ťažkostí. Na začiatku som pocítoval jazykovú bariéru ako vážny problém, ktorý sa neskôr ukázal ako menej podstatný. Myslím si, že sa nám napriek všetkému vždy podarilo nájsť riešenie, ktoré bolo prijateľné pre obe strany.

Čo sa týka negatívnych skúseností, našli sa aj tie, ale nebolo ich veľa. Týkali sa najmä odvozu dreva a celkovej logistiky. Kontinuálny odvoz dreva je zvlášť pri lanovkovom systéme MOUNTY veľmi dôležitý. Nevyhovujúci technický stav lesnej cestnej siete (najmä v jarnom období), nedostatok nákladných áut a zčasti zastaralá technika používaná na odvoz dreva a z toho plynúce časté opravy, boli príčinou občasných improvizácií zo strany posádky lanovky. No a čo stále nemôžem pochopiť, je neochota vodičov nákladných áut používať v zimnom období snehové refáže. Je to niečo, čo je u nás v Rakúsku úplne bežná vec. Ale i to sa už postupne lepší. Za nie veľmi produktívnu pokladám aj tú skutočnosť, že drevo je príliš často prekladané, pokiaľ sa dostane z miesta výroby ku konečnému zákazníkovi. A to stojí čas a peniaze.

Ak by som to mal v skratke zhrnúť, všetci sme mali možnosť naučiť sa niečo nové. Postupom času naša spolupráca nadobúdala čoraz harmonickejši

charakter a dnes jej nemožno už nič vytknúť. Dúfam, že bude rovnako dobrá aj v roku 2006.“

Ing. JAN VÁCLAVÍK, konateľ LESS & Co, s.r.o.
a podpredseda predstavenstva LESS a.s.:

„Naša spoločnosť LESS & Co, s.r.o. spolupracuje s LESMI SR od svojho vzniku v roku 2003. Realizovali sme spoločne pilotné projekty, súvisiace so zavádzaním harvesterových technológií do lesnej prevádzky a so strojovým spracovaním a následným využitím biomasy. Na spracovaní kalamity sme sa začali podieľať už 42 hodín po jej vzniku nasadením harvesterov na uvoľňovanie priechodnosti ciest v Tatranskej Lomnici a na Čertovici. Okrem ôsmich harvesterových uzlov sme pri spracovaní kalamity využili aj klasické metódy ťažby dreva spojené približovaním pomocou traktorov LKT, UKT, HSM aj lanoviek.

Už pred tým, ale následne aj vďaka kalamite, sme sa stretávali s veľkým množstvom profesionálnych lesníkov na mnohých odštepných závodoch š.p. LESY SR. Mohli sme spoznať veľa naozaj pre les zapálených odborníkov na všetkých riadiacich úrovniach podniku. Potom trochu zamrzí, keď sa stretnete aj so situáciou, kedy politika nahrádza profesionalitu. Spracovanie takej veľkej kalamity, ako vás postihla, je vždy organizačne, technologicky, logisticky aj obchodne neobyčajne zložitým procesom. Ale práve preto bola „kalamita“ aj akýmsi zväčšovacím sklom, pod ktorým bolo dobre vidieť ako politika negatívne ovplyvnila napríklad rýchlosť nastavenia pravidiel pre spracovanie kalamity, ale nakoniec aj kvalitu týchto pravidiel. Dnes si všetci vravíme, vy – štátni lesníci i my – vaši partneri, ako sme to všetko dobre zvládli a koľko kubíkov sme spracovali. Akoby sme chceli zabudnúť, ako často sme mali zviazané ruky politikmi a byrokraciou. Dokážeme si priznať, že sa mohlo urobiť oveľa viac? Myslím, že nie...

Pretože som v úvode chválil vysokú profesionalitu pracovníkov LESOV SR myslím si, že môžem byť v jednom prípade trochu viac kritický. Každý pracovník kalamitného závodu mohol k svojej úlohe pristúpiť rôznym spôsobom. Väčšina demonštrovala svoj manažérsky a lesnícky fortiel v sťažených podmienkach kalamity, no niektorí jednotlivci pravdepodobne využili situáciu skôr na iné ciele. Boli sme dokonca obvinení, že sme ukradli drevo, ktoré ale podľa zmluvy bolo už naše. Aj v tomto prípade ešte čakáme odpoveď na otázku, či to bol iba príklad neprofesionality, alebo hlbší zámer ako nás poškodiť. Polícia aj prokurátor obvinenie zamietli. Prípád je uzavretý. Nič sme neukradli. Drevo bolo naše a riadne sme zaň v súlade so zmluvou zaplatili. Tieň na našom dobrom mene ale ostal. Je trochu nezdvorilé žiadať touto cestou, aby sa nám niekto ospravedlnil, ale myslím, že oveľa horšie je, keď niekto nevie, že aspoň to sa patrí. ●

Biela stopa

Sobota 11. 2. 2006

Biela stopa SNP – 25 km Banská
Bystrica - Králiky

Organizátor pretekov:

Občianske združenie Biela stopa
SNP Banská Bystrica

TJ Dukla Biela stopa
SNP Banská Bystrica

Športový klub Kartik

Spoluorganizátor pretekov:

Mesto Banská Bystrica
Obec Králiky

Štart/Cieľ:

Králiky - lyžiarsky štadión
hromadný štart pre všetky
kategórie o 10:30 hod.

Sneh na kosodrevine II.,
olej, r.2005
autor: Miroslav Bárdi

Od myšlienky k realizácii

Marek NOSKO

Nová sociálno - prevádzková budova na expedičnom sklade v Tornaľi

Kto zavítal do septembra minulého roku na expedičný sklad (ďalej ES) v Tornaľi do tzv. kancelárskych priestorov, určite ním nebol nadšený. Pozostával z niekoľkých starých unimobuniek, z ktorých niektoré už dlhodobo neboli využívané kvôli schátralosti.

V najzachovalejšej z nich ešte donedávna pracovali traja technicko - hospodárski zamestnanci. Samozrejme, že tam prichádzali aj cudzí ľudia, hlavne odberatelia dreva. Za posledné dva roky, vďaka úspešným aukciám dreva, aj obchodní partneri, ktorí určite nie sú zvyknutí na takéto pracovné prostredie. O jeho nevhodnosti svedčí aj záznam z kontroly Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Rimavskej Sobote zo dňa 11.7.2005, ktorý konštatuje porušenie predpisov na ochranu zdravia ľudí v pracovnom prostredí.

Už v lete roku 2004 som sa v spolupráci s vedením nášho OZ zamýšľal nad zlepšením uvedeného stavu. Myšlienky z roku 2004 sa začali realizovať v roku 2005.

Prvým dôležitým krokom bolo stretnutie so zástupcami stavebného úradu mesta Tornaľa, projektantom Ing. Grékom a dodávateľmi hlavných stavebných prác, ktoré úspešne zastrešil vedúci LS Tornaľa. Na stretnutí boli dohodnuté hlavné zámery a spôsob ich realizácie. Vďaka nemu bol projekt stavby 3.8.2005 na mojom stole a na GR Banská Bystrica, odbore investícií, u Ing. Bohumela.

Nasledovalo zahrnutie stavby do plánu investícií na rok 2005. Ďalším krokom bolo oslovenie hlavných dodávateľov prác. Najväčším a najdôležitejším bol sesterský OZ Be-

ňuš s jeho pridruženou drevárskou prevádzkou v Závadke nad Hronom. Niekoľko jednaní s p. Maculovou, Ing. Tabernausom z ústredia OZ Beňuš a vedúcim drevárskej výroby p. Čupkom prinieslo svoje ovocie a príprava stavby začala. Súčasne prebiehalo vybavenie stavebného povolenia. Po získaní všetkých potrebných vyjadrení k stavbe bolo vydané 13.9.2005 mestom Tornaľa.

Po podpísaní zmlúv s dodávateľmi stavba začala 19.9.2005. Nakoľko mal OZ Beňuš projekt stavby k dispozícii už od augusta, materiál bol už pripravený a stavba rýchlo napredovala. Budova pozostáva z drevenej stavby na betónovom základe vrátane studne a nepremokavej žumpy. Nachádzajú sa v nej dve kancelárie, šatňa a hygienické zariadenie. Vykurovanie je elektrickými konvertormi.

Za realizáciu stavby patrí vďaka všetkým, ktorí sa o to pričínili. Za bezproblémové zahrnutie stavby do plánu investícií na rok 2005 sa chcem touto cestou poďakovať Ing. Bohumelovi a Ing. Kalinovi. Z dodávateľov sa jedná hlavne o pridruženú drevársku výrobu OZ Beňuš, ktorá zrealizovala najväčšiu časť stavby. Za zhotovenie základov, osadenie žumpy a studne patrí poďakovanie firme MISNA Čoltovo a za kompletnú elektrifikáciu firme Ing. Knopp Lubomír.

Po celkovom dokončení stavby a úprave okolitého terénu bude dobre slúžiť zamestnancom ES Tornaľa. Z hrdosťou budú v nej reprezentovať LESY SR, ktoré im výrazne zlepšili ich pracovné prostredie. ●

Ing. Marek Nosko je referent technickej prípravy výroby na OZ Revúca

Navštívte OZ Čadca

Milan LAŠ

Kysuce. Maličký región ležiaci v najseverozápadnejšom kúte Slovenska vymedzený hranicami s Českou republikou a Poľskom. Z juhu stráži vstup na územie majestátna Kysucká brána so svojimi vrchmi Brodniankou (720 m n. m.) a Rochovicou (640 m n. m.) O prevažne smrekové lesné porasty na ploche okolo 30 tis. ha sa starajú pracovníci Odštepného závodu Čadca.

Drsná príroda Kysúc bola dlho prekážkou trvalého osídlenia. Najstaršie stopy ľudskej činnosti boli zaznamenané v južnej časti regiónu v okolí terajšieho Kysuckého Nového Mesta. Na vrcholoch Veľkého Vretena (820 m n. m.) a Ladonhory (999 m n. m.) sa nachádzajú pozostatky útočiskových hradísk vystavaných ľuďmi lužickej kultúry. Na archeologickom nálezisku Koscelisko v obci Radola sú pozostatky prvého osídlenia zo staršej doby železnej (700 – 450 pred n. l.). Masívnejšie osídlenie regiónu nastalo až v období valašskej kolonizácie koncom 15., ale najmä v 16. stor. V tomto období získali Kysuce príznačný kopaničiarsky ráz krajiny.

Obdivovatelia kultúrno-historických pamiatok iste radi navštívia stále i dočasné expozície Kysuckého múzea v Čadci. V Kaštieli v Radoli je sprístupnená stála expozícia - Staršie dejiny Kysúc. Kaštieľ pochádza z tretej štvrtiny 16. stor. V kaštieli v Oščadnici, ktorý pochádza z prvej polovice 19. stor., je umiestnená Kysucká galéria. Viac o živote našich predkov sa návštevníci môžu dozvedieť v Múzeu kysuckej dediny v obci Nová Bystrica - Vychylovka. Do prírodného skanzenu sú tu prenesené viaceré drevené stavby zo zátopovej oblasti vodárenskej nádrže Nová Bystrica. Expozície tvoria obytné, hospodárske a sakrálné stavby, ako aj jedinečná technická pamiatka - úzkorozchodná lesná železnica, ktorá je vyhlásená za národnú kultúrnu pamiatku. Úvratový kolajový systém s piatimi úvratami slúži na prekonanie výškového rozdielu (prevýšenie 218 m) medzi dolinou Chmúra

a sedlom Beskyd na Orave, je svetovou raritou jedinou svojho druhu v Európe.

Pútnické miesto na vrchu Živčáková neďaleko mesta Turzovka určite priláka veľké množstvo veriacich návštevníkov nielen zo Slovenska. Na vrchole je vybudovaná kaplnka Panny Márie Kráľovnej pokoja. V jej okolí sa nachádza niekoľko liečivých prameňov. Z obce Korňa a mesta Turzovka vedie na vrchol krížová cesta.

Prírodnou dominantou oblasti je bezpochyby najvyšší vrchol Kysúc - Veľká Rača (1 236 m n. m.). Vo vrcholovej časti je vyhlásená prírodná rezervácia zameraná na ochranu zachovaných pôvodných bukových a smrekových porastov ako aj pieskovcových pseudojaskýň. Je tu zriadený hraničný prechod pre peších turistov, ktorý umožňuje návštevu národného parku v susednom Poľsku - Żiwiecki Park Krajobrazowy. Na svahoch masívu Veľkej Rače je vybudované atraktívne turistické centrum Snowparadise - Veľká Rača s komplexom lyžiarskych zariadení. V lete je v prevádzke zábavný park s rôznymi adrenalinovými atrakciami.

Skutočnou raritou neživej prírody je výskyt pieskovcových skalných gúl, ktoré sa nevyskytujú nikde inde na Slovensku. Možno ich vidieť v opustenom kameňolome za obcou Milošová ako i na chránenom nálezisku Klokočovské skálie. Skalné útvary s priemerom 0,3 až 2,6 m majú vajcovitý až guľovitý tvar. Sú tvorené pieskovcami s guľovitou odlučnosťou. Pieskovcové gule vznikli pravdepodobne počas tektonického formovania flyšového pásma, no mechanizmus ich vzniku nebol dodnes objasnený. Lokalita patrí medzi najvýznamnejšie geologicko-morfologické územia na Slovensku.

V katastrí obce Korňa si návštevníci môžu pozrieť chránený prírodný výtvor - Korňanský ropný prameň. Na geologickom podklade z naftonosného flyšu tu možno pozorovať povrchový výver ropy a plynov. Výrony metánových plynov možno pozorovať aj vo Vojtovských prameňoch neďaleko Čadce.

Turistické trasy na hrebnoch Javorníkov sú zaujímavé

pre návštevníkov počas celého roka. V lete lákajú peších turistov i cykloturistov v zime zasa vyznávačov bielej stopy. V osade Papajovci pri obci Makov môžu návštevníci obdivovať jeden z najstarších žijúcich stromov na Slovensku. Je to majestátny exemplár bresta hrabolistého, ktorého vek sa odhaduje na viac ako 400 rokov.

UBYTOVACIE MOŽNOSTI OZ ČADCA:

Na prvom mieste je potrebné spomenúť chaty v Oščadnici, ktoré pre svoju polohu predstavujú najväčšie lákadlo pre turistov. Dedovka bola kompletne zrekonštruovaná a vyhovuje požiadavkám najnáročnejších klientov. Návštevníci sa môžu ubytovať v piatich dvoj a trojpostelových izbách. Každá izba má vlastné sociálne zariadenie. K dispozícii je kompletne vybavená kuchynka a spoločenská miestnosť s krbom. Chaty Tichá I. a Tichá II. sa nachádzajú v lokalite Oščadnica Tichá. Kapacita chat je 6 a 8 lôžok s možnosťou prístelky. V atraktívnom prostredí Turzovskej vrchoviny sa turisti môžu ubytovať v chate Backová. Kapacita chaty je 16 lôžok a okrem kompletného vybavenia je k dispozícii aj sauna. Medzi rekreačné objekty so štandardným vybavením patrí chata v Klubine s kapacitou 14 lôžok a chata Povina poskytujúca ubytovanie pre 4 návštevníkov. Pre záľasákov, dobrodruhov a milovníkov prírody ponúka OZ Čadca horské a poľovnícke chaty, ktorých vybavenie zodpovedá možno nižšiemu štandardu, ale je vyvážené možnosťou prežiť romantické chvíle v odľahlých a ľuďmi málo navštevovaných končinách kysuckých hôr. ●

Ing. Milan Laš je SIS na OZ Čadca

Bližšie informácie o ubytovacích možnostiach OZ Čadca získate na www.lesy.sk (turizmus), na e-mailovej adrese chatar.ca@lesy.sk alebo na tel.č. 0918 335 067.

Karolovi Vinšovi

Ján MIČOVSKÝ

Keď ste pred takmer tromi rokmi prišli, nevidelo sa nám, že vlajkovú loď slovenského lesníctva povedie muž so srdcom bankára. Príchod nelesníka do historickej budovy štátnych lesov sme viacerí považovali za krok hraničiaci so stavovskou urážkou. Pravdu povediac urobili ste dosť pre to, aby to tak aj vyzeralo. Váš nástup sprevádzali exportné vagóny odstavené skôr v politickom, ako v kriminálnom „záseku vľavo“ a Vaše slová o „trocha kradnúcich a trocha poľujúcich lesníkoch“ taktiež neboli veľmi láskavé. Na radosť tých, ktorým oprávnené patrili, popudili najmä tých, ktorí v živote neukradli ani konár.

Čas povinných revízií sa však skončil a prišiel čas práce. Vaše pracovné nasadenie bolo pozoruhodné a prinieslo nádej. Nádej, že štátne lesy môžu ostať štátne a zároveň dosiahnuť vyššiu trajektóriu spoločenskej prestíže i ekonomickej prosperity. Naozaj sme to potrebovali,

„in time“ evidencii až po aktuálne výstupy tržieb za drevo, bola taktiež dobrým krokom. Šťastnú ruku ste mali aj pri zásadných zmenách špecializovaných činností podniku. Bolo iste aj mnoho výhrad, i oprávnených, ale tak je to vždy, keď sa kliesni cesta vpred. A tá Vaša tam nepochybne smerovala. Dokazovali to nie naše vnútorné pochybnosti, ale slová ľudí zvonku. Hoci nám mnohí z nich nefandili, všimli si, že sa naše podnikové správanie postupne mení. K lepšiemu.

Nemožno obísť ani Váš osobný rozmer, myslím, že teraz to už nemôže vyzeráť servilne. Kombinácia osobnej charizmy, manažérskych skúseností, kultivovaného prejavu, jazykových znalostí a schopnosti nielen rozhodovať, ale aj počúvať, dodávala prostredníctvom prvého muža slušný imidž celému podniku. Navyše sa nám občas zazdalo, že sa drobná lesnícka štrbina vo Vašom bankárskom srdci nádejne zväčšuje.

Váš príchod bol spojený aj s podporou domáceho drevárskeho priemyslu. Neviem nakoľko ste naplnili jeho očakávania, ale myslím, že ste preň robili na hranici možného dosť. Ak ste si v tejto historicky zaťaženej sfére dokázali udržať zdravý nadhľad – a mne sa zdá, že áno – tak to len opäť potvrdzuje Vaše profesionálne i ľudské kvality.

Vyzeralo to teda celkom nádejne. Až do predvídaného utorka, kedy ste prekvapivo oznámili svoju abdikáciu. Na jednom človeku, nech je to už ktokoľvek, podnik štátnych lesov iste nikdy stáť nebude. No myslím, že z pohľadu tých takmer troch rokov ste nemali právo takto sa rozhodnúť. Nemám na mysli právo pracovné, tam je to určite v poriadku. Mám na mysli právo človeka, ktorý vytýčil cestu a o jej správnosti aj mnohých presvedčil. Takéto právo sa mení na povinnosť – zostať a dokončiť. Alebo aspoň zabojsť. Nestalo sa. A je to škoda nielen pre podnik, ale aj pre Vás. Nech sú už dôvody akékoľvek, paradoxne ste prepáli možnosť zapísať sa medzi významných mužov slovenského lesníctva.

Asi tá štrbina predsa len nebola dosť veľká. ●

Prečo mám rád les

MAROŠ KRAMÁR
herec

Prečo máte rád les?

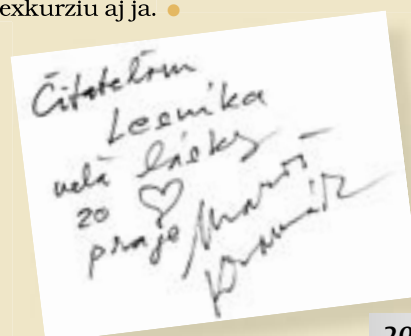
Veľmi rád sa dívam na lesy. Tam, kde bývame, je pred domom krásna hora. Stále sa však obávam, že tam vyrastie nejaké sídlisko. Ten pohľad je uchvacujúci, v každom ročnom období iný. Ale že by som bol vášnivý turista a trávil dovolenku chodením po horách, to sa nedá povedať.

Máte svoje obľúbené miesto na Slovensku?

To je úplne jedno, dôležité je, akí sú tam ľudia. Ale najradšej som doma na záhradke. S deťmi a rodinou.

Kde trávite víkendy, dovolenky?

Máme to šťastie, že máme vedľa nášho domu záhradu, preto víkendy trávime najčastejšie tam. Na dovolenky chodíme všelikade po Slovensku. Tu je krásne. Tatry sú nádherné, stredné Slovensko je krásne, jaskyne, hrady a zámky. Veľmi rád spomínam na to, keď som bol malý, starí rodičia ma zobrali na výlet po Slovensku a ukazovali mi hrady a zámky. Už teraz sa teším, že keď deti porastú, urobím im takúto exkurziu aj ja. ●

Poznámka

veď si do nás udieral pomaly už každý. Po Možuchovi - zjednotiteľovi bola preto úloha Vinša – budovateľa logická a potrebná. Škoda, že ste tú výmenu vtedy trocha zdramatizovali, čas totiž ukázal, že žezlo si odovzdávali slušní ľudia, ktorým lesnícka história prisúdila síce rôzne, no napospol potrebné úlohy.

Podstatné však bolo niečo iné: Ciele, ktoré ste vytýčili a metódy, ktoré ste sa na ich dosiahnutie rozhodli použiť boli premyslené a vytvárali základ budúceho úspechu. Úspechu samozrejme aj Vášho, no predovšetkým úspechu štátnych lesov, ktoré po rokoch hľadania už veľmi potrebujú stabilitu a rozvoj. Váš „priamy ťah“ na dodávateľský systém bol dobrým rozhodnutím, ktoré má schopnosť znížiť náklady a uvoľniť lesníkovi ruky pre les. S podmienkou, že prísluhy mobilov, áut a počítačov pre personál v nových lesných obvodoch sa dôsledne naplnia. Priorita, ktorú ste prisúdili vyznačeniu ťažby a jej následnej

Dáva sa Vám na známosť – predpokladám ako občanom SR - že pod č. 419/2005 Z. z. vyhlásila NR SR úplné znenie zákona č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky, ktorý upravuje podmienky na nadobúdanie a stratu štátneho občianstva SR (k čl. 5 Ústavy SR). Účinnosť nadobudla od 20. 9. 2005.

Nariadením č. 428/2005 Z. z. s účinnosťou od 1. 10. 2005 ustanovila vláda SR výšku minimálnej mzdy na :
- 39,70 Sk za každú zamestnancom odpracovanú hodinu,
- 6.900,- Sk za mesiac pre zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou, a súčasne ním zrušila svoje doteraz platné nariadenie č. 525/2004 Z. z..

MŽP SR vyhláškou č. 433/2005 Z. z. ustanovilo s účinnosťou od 1. 11. 2005 podrobnosti o využívaní hydroenergetického potenciálu vodných tokov. Ako správcu lesného majetku štátu sa nás to síce podľa §61 odst. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny „netýka“ (?), ale v zmysle ustanovení jeho odst. 11 vláda SR svojím nariadením 438/2005 Z. z. ustanovila podrobnosti obsahu žiadosti o úhradu náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania pozemku a spôsobe výpočtu náhrady.

Aj ďalšie štyri predpisy sú z dielne MŽP SR, vyhláška 451/2005 Z. z. mení a dopĺňa vyhl. č. 489/2002 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré

ustanovenia zákona o prevencii závažných priemyselných havárií, vyhl. č. 452/2005 Z. z. mení a dopĺňa vyhl. č. 490/2002 Z. z. o bezpečnostnej správe a o havarijnom pláne.

Vyhláška MŽP SR č. 457/2005 Z. z. ustanovuje podrobnosti o náležitostiach manipulačného poriadku vodnej stavby a jeho vyhl. 458/2005 Z. z. sa ustanovujú podrobnosti o výkone odborného technicko - bezpečnostného dohľadu nad vodnými stavbami a o výkone technicko - bezpečnostného dozoru.

Pod č. 459/2005 Z. z. bolo v Zbierke zákonov vyhlásené úplné znenie zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o znení a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve.

Ústavným zákonom č. 463/2005 Z. z. sa s účinnosťou od 1. 1. 2006 dopĺňujú a upravujú predovšetkým ustanovenia čl. 60 Ústavy SR (zákon č. 460/1992 Zb. v znení zmien a doplnkov), ako aj ustanovenia jej čl. 103, 126 a 130.

S účinnosťou od 1. 11. 2005 bol zákonom č. 465/2005 Z. z. zmenený a doplnený zákon č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a dopl-

není niektorých zákonov.

S tým istým dňom účinnosti bol zmenený a doplnený aj bytový zákon č. 182/1993 Z. z. (§10 odst. 1 a nový §32 b).

A keďže nám neslobodno zabúdať ani na veci posledné, dávam verejnosti do pozornosti (nech mi je to odpustené) nový zákon č. 470/2005 Z. z. o pohrebniectve a o zmene a doplnení živnostenského zákona.

Čítanie to nie je veru príjemné...

Dňa 1. 1. 2006 nadobudli účinnosť dva celkom nové zákony, zákon o súkromnej bezpečnosti č. 473/2005 Z. z. a zákon č. 474/2005 Z. z. o Slovákoch žijúcich v zahraničí a o zmene a doplnení niektorých zákonov. „zaujímavým“ citovaním je zákon č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody...

Už 1. 11. 2005 však nadobudla účinnosť pomerne rozsiahla novela Stavebného zákona, v Zbierke zákonov - čiastka 193 uverejnená ako zákon č. 479/2005 Z. z..

No a napokon upozorňujem na to, že 1. 1. 2006 nadobudla účinnosť vyhl. MZ SR č. 501/2005 o liekovej knižke pacienta. ●

JUDr. Milan Vančo

DO VAŠEJ KNIŽNICE

Rudolf BRUCHÁNIK

Ján Hoffmann, Katarína Chválková,
Eva Palátová
LESNÉ SEMENÁRSTVO
NA SLOVENSKU

O malý vianočný darček pre lesnícku verejnosť na Slovensku sa postaral kolektív autorov **Ing. Ján Hoffmann, CSc., Ing. Katarína Chválková a RNDr. Ing. Eva Palátová, PhD.**, ktorí v predvianočnom čase uviedli na knižný trh publikáciu „Lesné semenárstvo na Slovensku“. Krst knihy prebehol 8. decembra v priestoroch Ministerstva pôdohospodárstva SR a vzápätí bola značná časť nákladu rozdistribúovaná na OZ nášho podniku, aby sa s ňou mohli oboznámiť všetci zainteresovaní pracovníci tak ústredí OZ ako aj vonkajšej prevádzky. Kniha je rozdelená do troch častí. V prvej z nich sú stručne uvedené základy biológie semien lesných drevín a technológie na spracovanie semennej suroviny, skladovania osiva a jeho predsejbovej prípravy. Obsa-

hovo najrozsiahlejšia druhá časť sa venuje špeciálnemu semenárstvu našich stromových ako aj krovitých druhov drevín. Podrobný popis kvetov, plodov, semien a vzhádzajúcich semenáčikov je doplnený kvalitnými farebnými fotografiami, umožňujúcimi ich jednoznačnú identifikáciu. Tretia časť je zameraná na prehľady odborných termínov a odporúčanej literatúry. Publikácia je predovšetkým výsledkom niekoľkoročnej trpezlivej práce Ing. Hoffmanna, ktorý ňou zavŕšil svoju bohatú a úspešnú profesionálnu dráhu na poli lesného semenárstva a to vo sfére výskumu, poradenstva a tvorby príslušnej legislatívy. Svojou obsahovou štruktúrou a dizajnom nadväzuje na predošlé publikácie kolektívu autorov z LVÚ Zvolen venované problematike ochrany lesa a stáva sa tak svojim spôsobom i výzvou pre ďalších autorov rozšíriť túto sériu o ďalšie zaujímavé témy nášho lesníctva. ●

Ing. Rudolf Bruchánik, PhD. je špecialista na Odbore usmerňovania lesníckych činností, GR LSR š.p.

EFOL 2005 - päť medailí pre Slovensko

Juraj PRÉKOP

12. European Forester's Orientering Championship - EFOL 2005 / Majstrovstvá Európy lesníkov v orientácii / sa uskutočnili v dňoch 11.-16. júla 2005 v Lotyšsku - Lotvija. Lesy v Lotyšsku zaberajú 2,85 mil. ha, čo predstavuje 45% lesnatosť krajiny. Z celkovej výmery lesov tvoria 50% štátne lesy, 47% súkromné, 2% spoločenské a 1% školské lesy. Drevinové zastúpenie je nasledovné: 49% borovica, 24% breza, 22% jedľa a 6% jelša. Ročný prírastok činí 7 mil. m³ a ťaží sa 5 mil. m³. Hlavným organizátorom akcie 12. EFOL boli štátne lesy Lotyšska „Latvijas valsts meži“, akciová spoločnosť, ktorá bola založená v roku 1999. 12. EFOL, toto už tradičné stretnutie európskych lesníkov v teréne, sa uskutočnilo v regióne Kurzeme pri prístavnom meste Ventspils, s organizačným centrom v prímorských Plejuras kempings s bohatým programom doprovodných akcií, ktorý sa začal odborným seminárom „Foresters informations exchange meeting“ v priestoroch univerzity Ventspils.

Na seminár naväzoval team leaders meeting na ktorom boli aj voľby medzinárodnej jury, pre všetky tri nastávajúce športové súťažné disciplíny v rámci 12.EFOL, ktoré priniesli nasledovný výsledok : predsedom jury sa stal Juraj Prékop - Slovensko a ďalšími členmi Ingvald Pedersen - Nórsko, Cser Borbála - Maďarsko a Ton de Van z Holandska.

Výsledky v prvej súťažnej disciplíne 12. EFOL v parkovej orientácii - orientačnom šprinte, ktorý bol vo Ventspils. Miestom súťaží bol širší areál Plejuras kempingu, prilahlého Múzea v prírode - rozsiahleho skanzenu a morského pobrežia, pláže s početnými dunami. Súťažná mapa Plejuras kempings, M=1: 5 000, E= 2,5m:

D 21- :		
1. Lina Persson	Sweden	13:38
2. Dace Gaigala	Latvia	14:37
3. Edita Kamiskaite	Lithuania	15:24
4. Marta Prékopová	SLS ZVTS Zvolen Slovakia	15:33
D 50- :		
1. Sidsel Storihle	Norway	14:46
2. Anne Pesti	Estonia	15:56
3. Heli Paasma	Estonia	20:12
6. Vlasta Bradovková	LVÚ Zvolen VS Košice Slovakia	24:55
D -18 :		
1. Erika Hlaváčiková	UPS Hrochof Slovakia	10:16
2. Anna Brälite	Latvia	11:15
3. Dóra Perényi	Hungary	13:12
DB :		
1. Ance Dinsberga	Latvia	15:34
2. Violeta Zake	Latvia	16:49
3. Jana Prékopová	SLS ZVTS Zvolen Slovakia	17:03

M 21- :		
1. Elis Bengtsson	Sweden	14:46
2. Hakan Svensson	Sweden	14:54
3. Audrius Smilgius	Lithuania	15:26
15. Peter Bohuš	SAŽP CRR Košice Slovakia	17:52
32. Vladimír Šebeň	LVÚ Zvolen Slovakia	22:31

M 40- :		
1. Markus Blaschke	Germany	14:01
2. Jarmo Reiman	Finland	14:17
3. Hannu Ojala	Finland	14:26
6. Eduard Apfel	ML Banská Bystrica Slovakia	15:08

M 50- :		
1. Andris Kosmačevs	Latvia	11:54
2. Ilmārs Purviņš	Latvia	12:55
3. Hans Jessen	Denmark	13:14
18. Anton Onder	SVP OZ Košice Slovakia	19:35

M 55- :		
1. Koit Paasma	Estonia	11:36
2. Zoltán Boros	Hungary	11:37
3. Arve Smestad	Norway	12:01
14. Juraj Prékop	LVÚ Zvolen Slovakia	15:46

M -18 :		
1. Ingars Dude	Latvia	13:02
2. Mātinš Taube	Latvia	13:13
3. Damian Rutkowski	Poland	14:16
7. Karol Čikel	SLŠ Banská Štiavnica Slovakia	31:57

M -16 :		
1. Kārlis Dišlers	Latvia	8:42
2. Roberts Krastinš	Latvia	9:23
3. Dominik Onder	SVP OZ Košice Slovakia	9:51

Dosiahnuté výsledky v ďalšej disciplíne, orientácii na klasických tratiach v lesných porastoch, v disciplíne middle, miestom súťaží bolo Jaunupe, cca 1 hodinu cesty autom z centra 12. EFOL. Lesné porasty, na veľmi variabilných jenných terénnych tvaroch, na prímorských piesočných dunách s hustou ihličnatou výsadbou a miestami pokrytou s brezovými hájkami alebo hustou koso-drevinou. Mapa Jaunupe M=1: 10 000, E=2,5m:

D 21- :		
1. Lina Persson	Sweden	52:25
2. Marie Andersson	Sweden	66:12
3. Dace Gaigala	Latvia	68:22
10. Marta Prékopová	SLS ZVTS Zvolen Slovakia	86:13

D 50- :		
1. Anne Pesti,	Estonia	57:05
2. Sidsel Storihle	Norway	70:43
3. Heli Paasma	Estonia	72:48
5. Vlasta Bradovková	LVÚ Zvolen VS Košice Slovakia	82:58

D -18 :		
1. Liina Käärst	Estonia	41:42
2. Anna Brälite	Latvia	42:00
3. Liisi Reitalu	Estonia	46:44
4. Erika Hlaváčiková	UPS Hrochof Slovakia	47:13

DB :		
1. Jana Prékopová	SLS ZVTS Zvolen Slovakia	52:06
2. Violeta Zake	Latvia	80:31
3. Suzanne Bikker	Netherlands	86:17
M 21- :		
1. Hakan Svensson	Sweden	61:28
2. Elis Bengtsson	Sweden	62:59
3. Audrius Smilgius	Lithuania	65:54
17. Peter Bohuš	SAŽP CRR Košice Slovakia	101:14
30. Vladimír Šebeň	LVÚ Zvolen Slovakia	127:22

M 40- :		
1. Jarmo Reiman	Finland	45:47
2. Markus Blaschke	Germany	55:11
3. Raimo Itkonen	Finland	58:39
4. Eduard Apfel	ML Banská Bystrica Slovakia	60:26

M 50- :		
1. Goran Svensson	Sweden	48:32
2. Nils-Erik Bossel	Sweden	51:45
3. Willy Olsson	Sweden	52:01
16. Anton Onder	SVP OZ Košice Slovakia	83:05

M 55- :		
1. Knut Skjeseth	Norway	44:01
2. Arve Smestad	Norway	46:03
3. Jānis Biezis	Latvia	49:24
21. Juraj Prékop	LVÚ Zvolen Slovakia	110:29

M -18 :		
1. Mārtinš Taube	Latvia	48:30
2. Ingars Dude	Latvia	52:57
3. Even Toomas	Estonia	53:13
7. Karol Čikel	SLŠ Banská Štiavnica Slovakia	81:06

Na konferencii International committee EFOL, ktorá mala vo svojom programe aj voľby predstavenstva, boli do svojich funkcií väčšinou znovu potvrdení staronoví skúsení a osvedčení zástupcovia z jednotlivých krajín: prezidentom sa stal Leif Stromquist - Švédsko, členmi správnej rady: Martins Gaigals - Lotyšsko, Ferenc Gerely - Maďarsko a Juraj Prékop - Slovensko, auditorom Erik Haugen - Nórsko a administrátorom sa stala pani Kai Kraus z Estónska.

Výsledky posledných súťaží 12. EFOL, trojčlenných národných štafiet, v disciplíne relay. Súťaže boli v priestoroch bývalého vojenského areálu a terénu cvičišťa pobrežných sovietskych vojsk a ich prímorských vojenských základní striedajúci sa so sypkými piesočnatými prímorskými dunami a veľkým množstvom terénnych mikro-detailí. Mapa M=1:10 000, E=2,5m:

21- :		
1. Lithuania		126:47
2. Estonia		131:17
3. Finland		141:09
8. Slovakia		
P. Bohuš	52:46	
V. Šebeň	75:10	
M. Prékopová	57:40	185:36

do 18 :		
1. Estonia		147:29
2. Slovakia		
E. Hlaváčiková	48:37	
D. Onder	50:48	
K. Čikel	101:33	200:58

Ing.
J. Prékop,
LVÚ Zvolen

Kontakt: prekop@fris.sk, č.t. 045-5314140,

Uveríte?

Japonský vedec Ušimi Sako sa dlhodobo venuje výskumu inteligencie veveríc. Odhalil zaujímavé a dosiaľ neznáme schopnosti týchto drobných zvieratiek. Po niekoľkých mesiacoch tréningu dokázal naučiť veveričku menom Kiki zaobchádzať s fotoaparátom a diktafónom. Celý výskumný program, štedro dotovaný japonskou vládou, bol však zrušený po tom, ako Kiki vyfotografovala istého ministra japonskej vlády pri prechádzke parkom so svojou asistentkou. ●

Rubriku pripravuje: **Ferko Tárajko**

	Rímsky cisár 1. st.	PRVÁ ČASŤ TAJNIČKY	Prehýbat sa, po angl.	Značka kozmetiky	Bratova dcéra	Cudzokrajný divý osol	KONIEC TAJNIČKY	Rýdzoš mince							
Taliansky dobrodruh veľkého formátu															
Druh lieku															
Lesklo															
Značka india			Taliansky virológ Nemenne												
Tmel				Írske jazero Nemecký skladateľ					Pomôcky: INNATE, NÁD, OAK, SAG, RC	Rieka v Bosne	Neistá, sporná (kniž.)	Veľký dravý vták	TRETIA ČASŤ TAJNIČKY	Dub, po angl.	
Rieka v Kongu					Aulozn Číny Kónské maso				Svédsky výr. áut Arkansas (skr.)						
Mesto v Nórsku						Ozdobný lsm okolo erbov									
Spaniel rieka						Slovenský dramatik Prírad. spojka									
Pomôcky: EIMERT, ALADAG, LAVIK	Ženské meno Zomrela (kniž.)								Kazit, po česky Múr rad rímsou						Organická zlučovina
Omedzova-la spotrebu									Had, po angl. Talianske mesto						
Knokaut (skr.)			Zotínať Choroba Kibov							Kazašský spevák Semiti					
Starý, po angl.				Vnuk Abrahámov Umenie, po lat.							Raj (kniž.)	Značka kobaltu Nárazom umiestni			
Obec v okrese Nové Zámky					Pridal korenie Nájom (zast.)										
Horľý žltudočný liek						Turecké pohorie Nemecký vynálezca									Stanovená hranica
Popevok			Hnev, zlost 2. ČASŤ TAJNIČKY						Odrhával ovocie Kód pre Bhután						
Dánsky ilustrátor				Mestský znak Trštie, po maď.					Fínske jazero Ženské meno						
Pomôcky: NEGRI, SNAKE, UERE	Značka sodíka	Vrodený, po angl. Predložka								Kód Indie	Poje pozemok Kód Rumunska				
Kočovníci									Druh palmy						
Značka športových potrieb									Elektrolyt okolo anódy						

Paľko dostal bitku, pretože ho otec prichytil pri fajčení. „Tak už neplač! Vari to tak bolelo?“ (Odpoveď tvorí tajničku)

Skupina turistov debatuje s bačom Janom. Pýtajú sa ho:

- Bača, tie ovce celý deň iba žerú?
- Veru celý deň, nemajú nič inšuo na robote.
- A koľko toho zožerú? Všetky rovnako?
- No rovnako nie. Tie biele zožerú toho raz toľko čo tie čierne.
- Ale, bača, to predsa nie je možné!
- Čobi nebolo! Tich bielih mam dvesto a tich čiernich iba sto...

Pýta sa bača Jano honel-nika Pala:

- Očúvaj mi ti, Paľo? Kebi si stretou v lese medveďa, čo bi si robiv?
- No, čože bi som robiv? - odvetí Palo - Puškou bi som ho zastreliu!
- A kebi si ňemau pušku?
- Tak bi som mu valaškou hla-vu odfau!
- Á kebi si ňemau valašku?
- Ale, bača, ja vždi mám va-lašku!
- Nó, dajme tomu, kebi si si ju v koľibe zabudou...
- Tak bi som na strom vilie-zou!
- A kebi tam nebolo stromu?
- Akože, bača v lese nieto stro-mu?
- Veru! Takí je to les v ktorom nieto stromu!
- Tak bi som utiekou...
- Ale medveď ríchlejšie beží ako ty! Dohoní ťa a zožerie...
- ... ale ja bi som skočiv do ja-zera!
- ...éj, ale tam nieto jazera...
- Očúvajte, bača! Na čej ste vi strane?! Na mojej, alebo me-dveďovej?..

Vylúštenú tajničku pošlite na adresu redakcie Lesníka. Vyžrebovaného lúštitela odmeníme knihou z produkcie vydavateľstva IKAR.

Pol'ovnícky receptár

Svokrin boršč alebo granát v chlieve a v záhrade

SUROVINY:

¾ kg hovädziny (polievková, alebo močing), ¾ kg bravčové (plece, alebo koleno), 1 kg cvikla, ¾ kg mrkva, ½ kg petržlen, ½ kg kaleráb, 200 g zeler, 1 väčšia cibuľa, 2 strúčiky cesnaku, ½ kg kapusty, ¾ kg zemiaky, soľ, ¼ kg fazule (radšej väčšia), troška vegety, rasca, čierne korenie

POSTUP: Mäso opláchneme a dáme do hrnca s vodou variť. Keď sa vytvorí pena, zoberieme ju sitkom, znížime plameň a pridáme fazuľu a soľ. (Každý kuchár vie že predtým sa fazuľa namočí.) Medzitým očistíme a nastrúhame na väčšie rezance všetku koreňovú zeleninu a polovicu cvikle.

Druhú polovicu cvikle očistíme, nastrúhame, dáme do čistého hrnca, zalejeme vodou (cca 1 l) a pridáme 2 lyžice octu. Dáme variť pod bod varu, keď „hodí“ 2-3 bubliny, odstavíme. Potrebujeme fialovú vodu pre farbu – nakoniec.

Do veľkého hrnca s mäsom cca po 1-1 a pol hodine pridáme nakrájanú koreňovú zeleninu a cviklu (môžeme pridať aj cviklu, ktorú sme už uvarili). Mäso a koreňová zelenina sa stále varí na miernom plameni, pridáme cibuľu (môžeme ju pokrájať), vegetu, rascu, korenie, cesnak. Medzitým si pripravíme kapustu – očistíme a pokrájame ju na kocky. Zemiaky očistíme a tiež pokrájame na kocky. Uvarené mäso vyberieme, odblaníme a pokrájame na kocky, tie dáme naspäť do hrnca, pridáme pripravené zemiaky a kapustu - necháme variť kým sú nie mäkké - zemiaky aj kapusta. Keď je všetko uvarené, boršč odstavíme, nalejeme fialovú vodu z cvikle, premiešame a ochutnáme – ak treba pridáme soľ. Necháme vychladnúť. Takto pripravený boršč vydrží v chladničke 3 – 4 dni (pokiaľ sa hneď nezje). Pred podávaním zohrejeme potrebné množstvo, ktoré sa v ten deň zje, pridáme kyslú smotanu - jednu polievkovú lyžicu na jeden tanier.

Na záver vysvetlenie:

Prečo má táto špecialita názov Svokrin boršč? Lebo túto fantastickú pochutinu som prvýkrát jedol u nej. A prečo granát v chlieve a v záhrade? Nuž pozrite si zoznam potrebných surovín.

Dobrú chuť čitateľom Lesníka želá
Ing. Ľuboš Uhrin z OZ Slovenská Ľupča

RUBRIKU PRIPRAVUJEME V SPOLUPRÁCI S POŠTOVÝM MÚZEOM V BANSKEJ BYSTRICI

Filatelistické okienko

2003

OCHRANA PRÍRODY Európska mačka divá 25. 6. 2003

Autor výtvarného návrhu:
Vladimír Máchaj, akad. maliar
Rytina známok:
Rudolf Cigánik, akad. maliar

Tlačiareň:
Poštovní tiskárna cenin, a. s.
Praha

Technika tlače:
oceľotlač z plochých platní
Náklad známok: po 135 000 ks

Autor motívu na FDC:
Vladimír Máchaj, akad. maliar
Rytina FDC:
Rudolf Cigánik, akad. maliar
Návrh na pečiatku:
Karol Félix, akad. maliar

Tlačiareň FDC:
TAB, s.r.o. Bratislava
Technika tlače FDC:
oceľotlač z plochých platní
Náklad FDC: po 6 000 ks

1. Hádanka

Toto zviera je typický zimný sedmospáč. Prespí 9 až 10 mesiacov v roku. Je veľké asi ako zajac. Telo má pokryté sivohnedou srstou. Žije vysoko v horách. V lete, len čo sa rozvidní, vychádza zo svojej nory, posadí sa na zadné nohy a spása trávu. Stále sa obzerá na všetky strany a len čo zbadá niečo podozrivé, hlasno zapíska, čím varuje svojich druhov. Koncom leta si vyhrabe priestranný zimný brloh pre celú rodinu. Už koncom augusta začína obhrýzať trávu, sušiť ju a nosiť v pysku do brloha. Suchá tráva mu slúži ako ležovisko. Pred uložením sa na zimný spánok zapcháva chodbu do brloha zeminou a trávou.

Ako sa volá toto zvieratko? Skús ho nakresliť!

Ahoj kamaráti,
pošlite mi správne
odpovede. Jedného
riešiteľa odmením
darčekom.

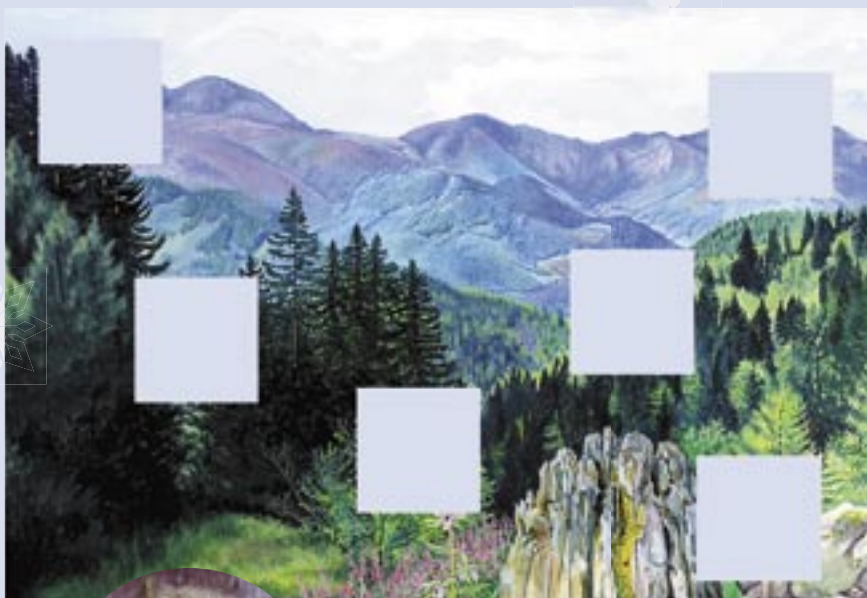
2. Poznáš ihličnaté stromy a ich šišky? Spoj čiarou obrázok stromu s obrázkom šišky.

3. Nájdi 10 odlišností.

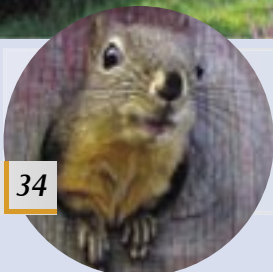

4. Vystrihni a poskladaj obrázok.

Za správne odpovede posielam odmenu ADAMOVI RYBÁRIKOVI z Rajeckej Lesnej. Moja adresa je: **Veverička Ryška**, LESY SR, Nám. SNP 8, 975 66 Banská Bystrica.

Teším sa na vás nabudúce. Dovtedy ahoj!

Opustili nás

Zomrel univerzitný profesor Ladislav Šomšák

Dňa 2. 12. 2005 nás náhle opustil kolega, učiteľ, priateľ lesníkov a poľovníkov **Prof. RNDr. Ladislav Šomšák, DrSc.** Odišiel náhle, v plnom pracovnom nasadení. Do posledných chvíľ stál za katedrou, posledné stránky popísané jeho úhľadným rukopisom sú datované necelý týždeň pred jeho smrťou. Zomrel postojacky v plnom pracovnom nasadení. Zomrel tak, ako žil.

Ako vysokoškolský učiteľ bol profesor Šomšák vždy uznávaný ako vynikajúci pedagóg a kolega. Nezabudnuteľné sú jeho prednášky zamerané na geobotaniku a odvodené vedné disciplíny. Počas svojho pedagogického pôsobenia vychoval asi dve stovky diplomatov a desiatky kandidátov vied, ale svojimi prednáškami a láskavými radami ovplyvnil tiež všetkých ostatných študentov, ktorí s ním v prostredí Univerzity Komenského prišli do kontaktu. Bol členom viacerých komisií pre udeľovanie vedeckých a pedagogických hodností, koordinátorom vedeckých úloh základného výskumu ako i garantom vedeckých projektov VEGA.

Okrem bohatého pedagogického pôsobenia má za sebou profesor Šomšák tiež veľmi plodný vedecký život. Zanechal nám množstvo monografií a vedeckých článkov v domácich a zahraničných časopisoch a zborníkoch. Z množstva výskumných tém možno menovať fytoecologický výskum aluviálnych území Slovenska dotknutých melioráciami, syntaxonomickú charakteristiku lúk a pasienkov horských oblastí Západných Karpát, syntaxonomiu mokradných jelšín Slovenska, vegetačnú mapu veľkej miery lesov TANAP-u, výskum ohrozených a miznúcich rastlín nížin a pahorkatín Slovenska, syntaxonomiu mezofilných bučín Západných Karpát, spracovanie a charakteristiku jedľových spoločenstiev Slovenska, determináciu fytoecologických jednotiek jedľových a jedľovo-smrekových lesov Slovenska, spracovanie niekoľkých listov Geobotanickej mapy Slovenska, spracovanie rastlinných spoločenstiev Slovenského krasu, príčiny hromadného hynutia smrekových lesov Slovenska, výskum akumulácie kovov lesnými drevinami na imisne zatažených pôdach, návrh pralesov Slovenska do Svetového dedičstva.

Okrem čisto vedeckých tém si profesor Šomšák uchoval napojenie na prax a výsledky svojej vedeckej práce uplatnil napríklad pri vypracovaní biologických podkladov pre štátnu správu pred výstavbou Vodného diela Wolsfthal, vypracovaní botanicko-lesníckych podkladov pred výstavbou Vodného diela Gabčíkovo-Nagymaros. Podieľal sa ako člen skupiny slovenských expertov na vyhodnotení dopadu sústavy vodných diel Gabčíkovo-Nagymaros na rastlinstvo a lužné lesy Dunaja, stanovení parametrov turistickej únosnosti na ekosystémy Vysokých Tatier, vypracovaní návrhov a legislatívnych opatrení na štátne prírodné rezervácie Slovenska. Bol tiež členom kolektívu pre spracovanie územnej rajonizácie Biosferickej rezervácie Slovenský kras a TANAP a podieľal sa na návrhoch na sanáciu skládok rôznych lokalít Slovenska. Vďaka lesníckemu a prírodovedeckému vzdelaniu úspešne skĺbil tieto disciplíny a bol akceptovaným odborníkom v širokej vedeckej a výrobnjej obci, od jednoduchých lesníkov, odborníkov lesných správ, Lesníckej fakulty Technickej Univerzity vo Zvolene až po botanikov na Slovensku, v Čechách i v zahraničí. Jeho dôstojný zjav kmeňa v lesníckej uniforme vzbudzoval úctu a sympatie všade, kde sa objavil.

Čeť jeho pamiatke.

Kolektív OZ Palárikovo

Životné jubileá

Január 2005
Životné jubileá

50 rokov

- Ing. Fiľo Pavol** • nar. 12. 1. 1956, OLH, LS Červená Skala – OZ Beňuš
- Chlpán Jozef** • nar. 3. 1. 1956, OLH, LS Ladzany – OZ Krupina
- Fabrics Ján** • nar. 5. 1. 1956, lesník, LS Margecany – OZ Košice
- Kočíšová Anna** • nar. 21. 1. 1956, fakturantka – OZ Vranov nad Topľou

60 rokov

- Vinarčík Ján** • nar. 30. 1. 1946, referent správy LPF – OZ Rimavská Sobota
- Gimera Vincent** • nar. 1. 1. 1946, OLH, LS Svinica – OZ Košice
- Maxin Ján** • nar. 15. 1. 1946, lesník, LS Zborov – OZ Bardejov
- Spišák Jaroslav** • nar. 1. 12. 1945, lesník, LS Muráň – OZ Revúca

Odchod do starobného dôchodku

- Sviatkovský Jozef** • nar. 4. 11. 1944, technik, LS Malcov – OZ Bardejov
- Palocsányi Imrich** • nar. 8. 12. 1944, vedúci Hospodárskeho dvora Dobšiná, SCHK Dobšiná – OZ Revúca

Odchod do predčasného dôchodku

- Ing. Liptaj Tibor** • nar. 1. 4. 1945, pestovateľ, LS Partizánske – OZ Prievidza
- Ing. Matej Milan** • nar. 26. 4. 1945, referent TPV – OZ Rimavská Sobota
- Vojtas Milan** • nar. 16. 7. 1945, referent PaM – OZ Rimavská Sobota

Ing. Helena Turská

Detský domov v Rimavskej Sobote

Detský domov v Považskej Bystrici

Detský domov v Čadci

STROMČEK POD STROMČEK 412 STROMČEKOV PRE 125 DETSKÝCH DOMOVOV

Detský domov v Považskej Bystrici

Vážení priatelia!

Niekedy stačí aj jediný lúč slnka. Láskové slovo. Pozdrav. Pohľadenie. Úsmev. Tak málo treba na to, aby sme niekoho urobili šťastným. Keď niekto plače ... prejav mu lásku. Každý náš deň je ako vzácny diament. Sme radi, že ste si našli čas na poobúvanie, čas pozrieť sa do očí, spolu plakať, povzbudzovať sa, smiať sa ...

VĎAKA za stromčeky, ktoré nám vytvoria krásnu vianočnú atmosféru.

DAR je niečo, čo poskytneme nezištne. Čo poskytujete z hlbokej ľudskosti. Čo dáte aj vtedy, keď bude chýbať vám. Čo dáte tomu, ktorý to potrebuje a nemá. Čo dáte tým, ktorí to môžu pretaviť na dobro iných.

Poskytnutím materiálnej pomoci ste nám pomohli riešiť našu neľahkú situáciu. Len ten má srdce, kto ho má pre druhých, pretože prijímanie naplňa ruky, dávanie naplňuje srdce.

S úctou v mene detí

Detský domov
922 07 PEČERÁDY

Mgr. Eva Martinkovičová
riadiateľka detského domova

Detský domov v Domaniži

Detský domov v Rimavskej Sobote